

**PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.
Skrócone śródroczne skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
za okres 3 i 9 miesięcy**

**zakończony dnia 30 września 2016 roku
zgodne z MSSF UE (w milionach złotych)**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	6
INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE.....	7
1. Informacje ogólne	7
1.1 <i>Informacje o jednostce dominującej</i>	<i>7</i>
1.2 <i>Informacje o Grupie Kapitałowej PGE.....</i>	<i>8</i>
1.3 <i>Skład Grupy Kapitałowej PGE.....</i>	<i>8</i>
2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	11
2.1 <i>Oświadczenie o zgodności</i>	<i>11</i>
2.2 <i>Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna</i>	<i>11</i>
2.3 <i>Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie</i>	<i>11</i>
2.4 <i>Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki</i>	<i>12</i>
3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy	12
3.1 <i>Analiza przesłanek utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Konwencjonalna</i>	<i>13</i>
3.2 <i>Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna</i>	<i>13</i>
4. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych	15
5. Hierarchia wartości godziwej	17
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	18
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	18
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	18
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	21
7. Przychody i koszty	21
7.1 <i>Przychody ze sprzedaży.....</i>	<i>21</i>
7.2 <i>Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym</i>	<i>22</i>
7.3 <i>Pozostałe przychody i koszty operacyjne</i>	<i>24</i>
7.4 <i>Przychody i koszty finansowe</i>	<i>25</i>
7.5 <i>Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnie kontrolowanych wykazywanych metodą praw własności</i>	<i>25</i>
8. Odpisy aktualizujące wartość aktywów	26
9. Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.....	26
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	27
10. Istotne zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	27
11. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne	27
12. Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnie kontrolowanych wykazywane metodą praw własności.....	27
13. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.....	28
13.1 <i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>	<i>28</i>
13.2 <i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>	<i>28</i>
14. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby	29
15. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe	29
15.1 <i>Pozostałe aktywa długoterminowe</i>	<i>29</i>
15.2 <i>Pozostałe aktywa krótkoterminowe</i>	<i>29</i>
16. Wybrane aktywa finansowe	30
16.1 <i>Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe.....</i>	<i>30</i>
16.2 <i>Środki pieniężne</i>	<i>30</i>
17. Instrumenty pochodne.....	31
18. Kapitały własne	31
18.1 <i>Kapitał podstawowy</i>	<i>32</i>
18.2 <i>Kapitał z wyceny instrumentów finansowych</i>	<i>32</i>
18.3 <i>Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty.....</i>	<i>33</i>
19. Rezerwy	33
19.1 <i>Rezerwa na świadczenia pracownicze.....</i>	<i>34</i>
19.2 <i>Rezerwa na koszty rekultywacji</i>	<i>35</i>
19.3 <i>Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO₂.....</i>	<i>35</i>
19.4 <i>Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości</i>	<i>35</i>
19.5 <i>Pozostałe rezerwy</i>	<i>35</i>
20. Zobowiązania finansowe	35
20.1 <i>Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing</i>	<i>36</i>
20.2 <i>Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe</i>	<i>37</i>
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	37
21. Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe.....	37
21.1 <i>Zobowiązania warunkowe</i>	<i>37</i>
21.2 <i>Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi</i>	<i>38</i>
21.3 <i>Należności warunkowe.....</i>	<i>38</i>
21.4 <i>Inne sprawy sądowe i sporne</i>	<i>38</i>
22. Rozliczenia podatkowe	39
23. Informacja o podmiotach powiązanych	40
23.1 <i>Jednostki stowarzyszone i wspólnie kontrolowane.....</i>	<i>40</i>
23.2 <i>Spółki zależne od Skarbu Państwa</i>	<i>40</i>
23.3 <i>Wynagrodzenie kadry kierowniczej</i>	<i>41</i>
24. Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.....	42
25. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	46

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	3 m-ce zakończone 30 września 2016 (nie badane)	9 m-cy zakończone	3 m-ce zakończone 30 września 2015 (nie badane)	9 m-cy zakończone
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT					
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	<u>7.1</u>	6.897	20.563	6.915	21.160
Koszt własny sprzedaży	<u>7.2</u>	(5.517)	(17.339)	(5.140)	(24.613)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY		1.380	3.224	1.775	(3.453)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	<u>7.2</u>	(350)	(1.077)	(322)	(1.054)
Koszty ogólnego zarządu	<u>7.2</u>	(163)	(562)	(181)	(583)
Pozostałe przychody operacyjne	<u>7.3</u>	64	389	73	405
Pozostałe koszty operacyjne	<u>7.3</u>	(36)	(127)	(33)	(177)
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		895	1.847	1.312	(4.862)
Przychody finansowe	<u>7.4</u>	14	63	24	134
Koszty finansowe	<u>7.4</u>	(61)	(265)	(73)	(244)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	<u>7.5</u>	(19)	(61)	-	-
ZYSK/(STRATA) BRUTTO		829	1.584	1.263	(4.972)
Bieżący podatek dochodowy	<u>9</u>	(142)	(369)	(260)	(557)
Odroczony podatek dochodowy	<u>9</u>	(31)	(16)	26	1.499
ZYSK/(STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		656	1.199	1.029	(4.030)
INNE CAŁKOWITE DOCHODY					
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:					
Wycena instrumentów finansowych		(1)	(1)	-	-
Wycena instrumentów zabezpieczających	<u>18.2</u>	19	59	(5)	71
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(3)	1	1	(1)
Podatek odroczony	<u>9</u>	(3)	(11)	1	(13)
Pozycje, które nie będą mogły w przyszłości zostać rozliczone z wynikiem:					
Zyski i straty aktuarialne z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze		-	-	2	142
Podatek odroczony	<u>9</u>	-	-	-	(27)
INNE DOCHODY ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY, NETTO		12	48	(1)	172
RAZEM CAŁKOWITE DOCHODY		668	1.247	1.028	(3.858)
ZYSK/(STRATA) NETTO PRZYPADAJĄCY NA:					
- akcjonariuszy jednostki dominującej		656	1.202	1.029	(4.026)
- udziały niekontrolujące		-	(3)	-	(4)
CAŁKOWITE DOCHODY PRZYPADAJĄCE NA:					
- akcjonariuszy jednostki dominującej		668	1.250	1.028	(3.854)
- udziały niekontrolujące		-	(3)	-	(4)
ZYSK/(STRATA) NETTO I ROZWODNIONY ZYSK/(STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCIĘ PRZYPADAJĄCY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ (W ZŁOTYCH)		0,35	0,64	0,56	(2,15)

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w notcie 4 niniejszego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na dzień 30 września 2016 (nie badane)	Stan na dzień 31 grudnia 2015 (badane)	Stan na dzień 30 września 2015 (nie badane) <i>dane przekształcone*</i>
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>10</u>	49.998	47.068	43.850
Nieruchomości inwestycyjne		31	30	31
Wartości niematerialne		630	904	873
Należności finansowe	<u>16.1</u>	148	142	137
Instrumenty pochodne	<u>17</u>	132	43	41
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		35	15	15
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności	<u>12</u>	308	8	8
Pozostałe aktywa długoterminowe	<u>15.1</u>	800	1.063	1.306
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	<u>13</u>	247	313	409
		52.329	49.586	46.670
AKTYWA OBROTOWE				
Zapasy		1.643	1.959	2.716
Uprawnienia do emisji CO ₂ na własne potrzeby	<u>14</u>	2.100	2.172	1.294
Należności z tytułu podatku dochodowego		15	101	20
Instrumenty pochodne	<u>17</u>	9	7	23
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	<u>16.1</u>	3.698	3.748	3.505
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		4	4	9
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	<u>15.2</u>	428	599	520
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	<u>16.2</u>	5.386	3.104	5.084
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		20	16	16
		13.303	11.710	13.187
SUMA AKTYWÓW		65.632	61.296	59.857
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał podstawowy	<u>18.1</u>	18.698	18.698	18.698
Kapitał rezerwowi na podniesienie kapitału podstawowego		467	-	-
Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	<u>18.2</u>	26	(21)	(3)
Różnice kursowe z przeliczenia		-	(1)	(2)
Kapitał zapasowy		13.730	13.009	13.009
Zyski zatrzymane		8.068	8.636	7.753
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ		40.989	40.321	39.455
Kapitał własny przypisany udziałom niekontrolującym		86	96	99
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY		41.075	40.417	39.554
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE				
Rezerwy długoterminowe	<u>19</u>	6.244	6.044	5.479
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	<u>20.1</u>	9.076	5.118	4.585
Instrumenty pochodne	<u>17</u>	48	55	64
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>13</u>	816	852	661
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe		1.161	1.192	1.172
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>20.2</u>	27	34	36
		17.372	13.295	11.997
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE				
Rezerwy krótkoterminowe	<u>19</u>	2.038	1.809	2.193
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	<u>20.1</u>	390	291	252
Instrumenty pochodne	<u>17</u>	-	34	84
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	<u>20.2</u>	2.841	3.945	2.784
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		103	5	271
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe		117	112	121
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		1.696	1.388	2.601
		7.185	7.584	8.306
RAZEM ZOBOWIĄZANIA		24.557	20.879	20.303
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ		65.632	61.296	59.857

*przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w notcie 4 niniejszego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

	Kapitał podstawowy	Kapitał rezerwy na podniesienie kapitału podstawowego	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	RAZEM	Udziały nie-kontrolujące	RAZEM KAPITAŁ WŁASNY	
	Nota	<u>18.1</u>	<u>18.2</u>							
1 STYCZNIA 2015 ROKU		18.698	-	(61)	(1)	9.231	16.901	44.768	116	44.884
Strata netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	(3.032)	(3.032)	(5)	(3.037)	
Inne całkowite dochody		-	-	40	-	12	52	-	52	
CAŁKOWITE DOCHODY		-	-	40	-	(3.020)	(2.980)	(5)	(2.985)	
Podział zysków lat ubiegłych		-	-	-	-	3.778	(3.778)	-	-	
Dywidenda		-	-	-	-	(1.458)	(1.458)	(4)	(1.462)	
Zmiany w składzie Grupy		-	-	-	-	-	-	68	68	
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych		-	-	-	-	(10)	(10)	(78)	(88)	
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	1	1	(1)	-	
TRANSAKcje Z WŁAŚCICIELAMI		-	-	-	-	3.778	(5.245)	(1.467)	(15)	(1.482)
31 GRUDNIA 2015 ROKU		18.698	-	(21)	(1)	13.009	8.636	40.321	96	40.417
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	1.202	1.202	(3)	1.199	
Inne całkowite dochody		-	-	47	1	-	48	-	48	
CAŁKOWITE DOCHODY		-	-	47	1	1.202	1.250	(3)	1.247	
Podział zysków lat ubiegłych		-	-	-	-	1.301	(1.301)	-	-	
Dywidenda		-	-	-	-	(467)	(467)	(4)	(471)	
Podwyższenie kapitału podstawowego ze środków własnych		-	467	-	-	(467)	-	-	-	
Podatek od podwyższenia kapitału		-	-	-	-	(110)	(110)	-	(110)	
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych		-	-	-	-	(2)	(2)	(3)	(5)	
Pozostałe zmiany		-	-	-	-	(3)	(3)	-	(3)	
TRANSAKcje Z WŁAŚCICIELAMI		-	467	-	-	721	(1.770)	(582)	(7)	(589)
30 WRZEŚNIA 2016 ROKU		18.698	467	26	-	13.730	8.068	40.989	86	41.075

KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

	Kapitał podstawowy	Kapitał z wyceny instrumentów finansowych	Różnice kursowe z przeliczenia	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	RAZEM	Udziały nie-kontrolujące	RAZEM KAPITAŁ WŁASNY
1 STYCZNIA 2015 ROKU	18.698	(61)	(1)	9.231	16.901	44.768	116	44.884
Strata netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	(4.026)	(4.026)	(4)	(4.030)
Inne całkowite dochody	-	58	(1)	-	115	172	-	172
CAŁKOWITE DOCHODY	-	58	(1)	-	(3.911)	(3.854)	(4)	(3.858)
Podział zysków lat ubiegłych	-	-	-	3.778	(3.778)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	(1.458)	(1.458)	(4)	(1.462)
Zmiany w składzie Grupy	-	-	-	-	-	-	68	68
Rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w spółkach zależnych	-	-	-	-	(9)	(9)	(77)	(86)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	8	8	-	8
TRANSAKcje Z WŁAŚCICIELAMI	-	-	-	3.778	(5.237)	(1.459)	(13)	(1.472)
30 WRZEŚNIA 2015 ROKU	18.698	(3)	(2)	13.009	7.753	39.455	99	39.554

Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone*</i>
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk/(strata) brutto		1.584	(4.972)
Podatek dochodowy zapłacony		(183)	(358)
Korekty o pozycje:			
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności		61	-
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy aktualizujące		2.941	11.076
Odsetki i dywidendy, netto		83	94
Zysk/ strata na działalności inwestycyjnej		(54)	27
Zmiana stanu należności		59	105
Zmiana stanu zapasów		297	(541)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(497)	(365)
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO ₂		170	109
Zmiana stanu rezerw		347	8
Pozostałe		(17)	34
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		4.791	5.217
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		15	26
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(6.081)	(6.018)
Założenie lokat powyżej 3 m-cy		(524)	(243)
Rozwiązanie lokat powyżej 3 m-cy		513	233
Nabycie aktywów finansowych / zwiększenie udziału w spółkach GK		(382)	(86)
Sprzedaż aktywów finansowych		-	69
Pozostałe		23	-
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		(6.436)	(6.019)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek, kredytów i emisji obligacji		4.143	51
Spłata pożyczek, kredytów, obligacji i leasingu finansowego		(123)	(255)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom		(4)	(5)
Odsetki zapłacone		(129)	(120)
Otrzymane dotacje do aktywów trwałych		47	-
Pozostałe		(6)	30
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		3.928	(299)
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW			
Różnice kursowe netto		2	6
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	<u>16.2</u>	3.101	6.183
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	<u>16.2</u>	5.384	5.082
O ograniczonej możliwości dysponowania		130	393

* przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w notcie 4 niniejszego sprawozdania finansowego

INFORMACJE OGÓLNE, PODSTAWY SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

1.1 Informacje o jednostce dominującej

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „PGE S.A.”) została utworzona aktem notarialnym z dnia 2 sierpnia 1990 roku i zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy, w dniu 28 września 1990 roku. Spółka została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000059307. Siedziba jednostki dominującej znajduje się w Warszawie przy ul. Mysiej 2.

W skład Zarządu Spółki na dzień 1 stycznia 2016 roku wchodził:

- **Marek Woszczyk** – Prezes Zarządu,
- **Jacek Drozd** – Wiceprezes Zarządu,
- **Grzegorz Krystek** – Wiceprezes Zarządu,
- **Dariusz Marzec** – Wiceprezes Zarządu.

Od dnia 1 stycznia 2016 roku do 30 września 2016 roku w składzie Zarządu miały miejsce następujące zmiany:

- 29 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała pana Jacka Drozda oraz pana Dariusza Marca ze składu Zarządu oraz oddelegowała Członka Rady Nadzorczej, pana Marka Pastuszko do czasowego pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu na okres trzech miesięcy.
- 25 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza odwołała oddelegowanie pana Marka Pastuszko do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu i powołała go w skład Zarządu, powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu.
- 26 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu pana Emila Wojtowicza, powierzając mu z dniem 15 marca 2016 roku funkcję Wiceprezesa Zarządu oraz pana Ryszarda Wasiłka, powierzając mu z dniem 7 marca 2016 roku funkcję Wiceprezesa Zarządu.
- 2 marca 2016 roku pan Marek Woszczyk oraz pan Grzegorz Krystek złożyli rezygnację z dniem 30 marca 2016 roku z pełnienia funkcji w Zarządzie.
- 22 marca 2016 roku pan Paweł Śliwa złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej, natomiast Rada Nadzorcza powołała czterech Członków Zarządu od dnia 31 marca 2016 roku: pana Henryka Baranowskiego, powierzając mu funkcję Prezesa Zarządu a panią Martę Gajęcką, pana Bolesława Jankowskiego oraz pana Pawła Śliwę na stanowiska Wiceprezesów Zarządu.

W dniu 30 września 2016 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki jest następujący:

- **Henryk Baranowski** – Prezes Zarządu,
- **Marta Gajęcka** – Wiceprezes Zarządu,
- **Bolesław Jankowski** – Wiceprezes Zarządu,
- **Marek Pastuszko** – Wiceprezes Zarządu,
- **Paweł Śliwa** – Wiceprezes Zarządu,
- **Ryszard Wasilek** – Wiceprezes Zarządu,
- **Emil Wojtowicz** – Wiceprezes Zarządu.

Struktura własnościowa

Według stanu na dzień 30 września 2016 roku struktura akcjonariatu jednostki dominującej jest następująca:

	Skarb Państwa	Pozostali akcjonariusze	Razem
Stan na dzień 31 grudnia 2015 roku	58,39%	41,61%	100,00%
Stan na dzień 30 września 2016 roku	57,39%	42,61%	100,00%

Z dniem 30 marca 2016 roku Skarb Państwa przeniósł na rzecz innego podmiotu 18.697.608 akcji, stanowiących 1% kapitału zakładowego Spółki. Zgodnie z otrzymanym zawiadomieniem z Ministerstwa Skarbu Państwa po przeprowadzeniu transakcji, udział Skarbu Państwa w kapitale Spółki wynosi 57,39%. Według informacji dostępnych Spółce na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego jedynym akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PGE S.A. był Skarb Państwa.

1.2 Informacje o Grupie Kapitałowej PGE

Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. („Grupa Kapitałowa PGE”, „Grupa PGE”, „Grupa”, „GK PGE”) składa się z jednostki dominującej, którą jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., 50 jednostek zależnych objętych konsolidacją oraz 1 jednostki stowarzyszonej i 1 jednostki współkontrolowanej. Jak opisano w nocie 24.2, w bieżącym okresie Grupa uzyskała znaczący wpływ i objęła konsolidacją metodą praw własności spółkę Polska Grupa Górnicza sp. z o.o. Dodatkowe informacje na temat jednostek podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały zamieszczone w nocie 1.3.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGE obejmuje okres od 1 stycznia 2016 roku do 30 września 2016 roku („sprawozdanie finansowe”, „skonsolidowane sprawozdanie finansowe”) oraz zawiera dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz od 1 stycznia 2015 do 30 września 2015 roku.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Podstawowym przedmiotem działania spółek Grupy Kapitałowej PGE jest prowadzenie działalności obejmującej:

- wytwarzanie energii elektrycznej,
- dystrybucję energii elektrycznej,
- obrót hurtowy i detaliczny energią elektryczną, prawami majątkowymi, uprawnieniami do emisji CO₂ oraz gazem,
- wytwarzanie i dystrybucję ciepła,
- świadczenie innych usług związanych z realizacją zadań, o których mowa powyżej.

Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy Kapitałowej PGE.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez istotne spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez istotne spółki Grupy. W niniejszym sprawozdaniu finansowym przestrzegano tych samych zasad (polityki) rachunkowości i metod kalkulacji, co w ostatnim rocznym sprawozdaniu i należy je czytać łącznie ze zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym sporządzonym za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

1.3 Skład Grupy Kapitałowej PGE

W okresie sprawozdawczym Grupę Kapitałową PGE tworzyły następujące spółki bezpośrednio i pośrednio zależne objęte konsolidacją:

Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 30 września 2016	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015
SEGMENT: OBRÓT			
1. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Warszawa	Jednostka dominująca		
2. PGE Dom Maklerski S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
3. PGE Trading GmbH Berlin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
4. PGE Obrót S.A. Rzeszów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
5. ENESTA sp. z o.o. Stalowa Wola	PGE Obrót S.A.	87,33%	87,33%
SEGMENT: ENERGETYKA KONWENCJONALNA			
6. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	99,98%	99,96%
7. ELBIS sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
8. MEGAZEC sp. z o.o. Bydgoszcz	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
9. MegaSerwis sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 30 września 2016	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015
10	„ELMEN” sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
11	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „ELTUR-SERWIS” sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
12	Przedsiębiorstwo Usługowo-Produkcyjne „TOP SERWIS” sp. z o.o. Bogatynia	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
13	Przedsiębiorstwo Transportowo-Sprzętowe „BETRANS” sp. z o.o. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
14	Przedsiębiorstwo Wulkanizacji Taśm i Produkcji Wyrobów Gumowych BESTGUM POLSKA sp. z o.o. Rogowiec	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
15	RAMB sp. z o.o. Piaski	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	100,00% -	- 100,00%
16	EPORE sp. z o.o. Bogatynia	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	85,38%	85,38%
17	„Energoserwis – Kleszczów” sp. z o.o. Rogowiec	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	51,00%	51,00%
18	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. Zgierz	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	50,98%	50,98%
SEGMENT: ENERGETYKA ODNAWIALNA				
19	PGE Energia Odnawialna S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
20	Elektrownia Wiatrowa Baltica-1 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
21	Elektrownia Wiatrowa Baltica-2 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
22	Elektrownia Wiatrowa Baltica-3 sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
23	PGE Energia Natury sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
	PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	-	100,00%
24	PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
SEGMENT: DYSTRYBUCJA				
25	PGE Dystrybucja S.A. Lublin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
SEGMENT: DZIAŁALNOŚĆ POZOSTAŁA				
26	PGE EJ 1 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	70,00%	70,00%
27	PGE Systemy S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
28	EXATEL S.A. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
29	PGE Sweden AB (publ) Sztokholm	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
30	PGE Obsługa Księgowo-Kadrowa sp. z o.o. Lublin	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
31	„Elbest” sp. z o.o. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
32	Elbest Security sp. z o.o. Bełchatów	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
33	PGE Inwest 2 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
34	PGE Inwest 4 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
35	PGE Inwest 5 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%

	Nazwa jednostki	Jednostka posiadająca udziały	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 30 września 2016	Udział spółek Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015
36	PGE Inwest 6 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
37	PGE Inwest 7 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
38	PGE Inwest 8 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
39	PGE Inwest 9 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
40	PGE Inwest 10 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
41	PGE Inwest 11 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
42	PGE Inwest 12 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
43	PGE Inwest 13 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
44	PGE Inwest 14 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
45	PGE Inwest 15 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
46	PGE Inwest 16 sp. z o.o. Warszawa	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	100,00%	100,00%
47	ENERGO-TEL S.A. Warszawa	EXATEL S.A.	100,00%	100,00%
48	BIO-ENERGIA sp. z o.o. Warszawa	PGE Energia Odnawialna S.A.	100,00%	100,00%
49	Przedsiębiorstwo Transportowo-Usługowe „ETRA” sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%
50	Energetyczne Systemy Pomiarowe sp. z o.o. Białystok	PGE Dystrybucja S.A.	100,00%	100,00%

W powyższej tabeli ujęto następujące zmiany w strukturze spółek Grupy Kapitałowej PGE, podlegających konsolidacji metodą pełną, które miały miejsce w ciągu okresu zakończony dnia 30 września 2016 roku:

- 10 marca 2016 roku zawarta została pomiędzy PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. a PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. umowa zakupu 100% udziałów spółki zależnej RAMB sp. z o.o. Transakcja nie miała wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.
- 17 sierpnia 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. i PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o. (spółki zależne od PGE Energia Odnawialna S.A.) podjęły uchwały w sprawie połączenia PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) ze spółką PGE Energia Natury Omikron sp. z o.o. (Spółka Przejmowana). Połączenie spółek nastąpiło poprzez przeniesienie na Spółkę Przejmującą całego majątku Spółki Przejmowanej oraz rozwiązania Spółki Przejmowanej bez przeprowadzania jej likwidacji. W dniu 31 sierpnia 2016 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w KRS a Spółka Przejmowana została wykreślona z KRS. Połączenie nie miało wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- 15 września 2016 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. zawiązała dwie spółki kapitałowe: PGE Inwest 17 sp. z o.o. oraz PGE Inwest 18 sp. z o.o. Kapitał zakładowy każdej ze spółek wynosi 10.000 PLN. Spółki zostały zarejestrowane w KRS: PGE Inwest 17 sp. z o.o. dnia 20 października 2016 roku oraz PGE Inwest 18 sp. z o.o. dnia 19 października 2016 roku.
- 19 września 2016 roku Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników PGE Inwest 4 sp. z o.o. i RAMB sp. z o.o. (spółki zależne od PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.) podjęły uchwały w sprawie połączenia PGE Inwest 4 sp. z o.o. (Spółka Przejmująca) ze spółką RAMB sp. z o.o. (Spółka Przejmowana). Na dzień sporządzenia niniejszego dokumentu brak informacji o rejestracji połączenia spółek przez sąd rejestrowy. Połączenie nie będzie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Dodatkowo w dniu 31 maja 2016 roku PGE S.A. i Polska Grupa Zbrojeniowa S.A. (PGZ) podpisały list intencyjny, w którym wyrażają wolę współpracy mającej na celu zbycie przez PGE S.A. na rzecz PGZ akcji spółki Exatel S.A. Ponieważ nie zostały spełnione przesłanki wynikające z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*, akcje spółki Exatel S.A. są wykazywane i konsolidowane na dotychczasowych zasadach.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 *Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa* oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259) („Rozporządzenie”).

Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

2.2 Waluta prezentacji i waluta funkcjonalna

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest polski złoty („PLN”). Wszystkie wartości liczbowe podano w milionach złotych („mln PLN”), o ile nie zaznaczono inaczej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny pozycji wyrażonych w walutach innych niż PLN na dzień sprawozdawczy:

	30 września 2016	31 grudnia 2015	30 września 2015
USD	3,8558	3,9011	3,7754
EUR	4,3120	4,2615	4,2386

2.3 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje nie zostały przyjęte przez Unię Europejską lub nie są obowiązujące na dzień 1 stycznia 2016 roku:

Standard	Opis zmian	Data obowiązywania
MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> (wraz z aktualizacjami)	Zmiana klasyfikacji i wyceny - zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami: wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń.	1 stycznia 2018
MSSF 14 <i>Regulacyjne pozycje odroczone</i>	Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonej.	Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE
MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	Standard dotyczy wszystkich umów zawartych z klientami, z wyjątkiem takich, które wchodzą w zakres innych MSSF (tj. umów leasingu, ubezpieczeniowych i instrumentów finansowych). MSSF 15 ujednotolica wymogi dotyczące ujmowania przychodów.	1 stycznia 2018
MSSF 16 <i>Leasing</i>	Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 12	Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat.	1 stycznia 2017
Zmiany do MSR 7	Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień.	1 stycznia 2017
Zmiany do MSSF 10 i MSR 28	Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	Nie została określona
Zmiany do MSSF 2	Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji.	1 stycznia 2018
Zmiany do MSSF 4	Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe	1 stycznia 2018

Grupa Kapitałowa PGE zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe skonsolidowane sprawozdania Grupy Kapitałowej

Nowy standard MSSF 9 *Instrumenty finansowe* dokonuje fundamentalnych zmian w klasyfikacji, prezentacji i wycenie instrumentów finansowych. W ramach standardu wprowadzony zostanie między innymi nowy model oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zaktualizowane zostaną zasady stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu przede wszystkim dostosowanie wymagań z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając sporządzającym sprawozdania lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań. Zmiany te potencjalnie będą miały istotny wpływ na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej PGE.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze opublikowane wszystkie fazy standardu MSSF 9 oraz nie został on zatwierdzony przez Unię Europejską. W związku z powyższym analiza jego wpływu na przyszłe sprawozdania Grupy Kapitałowej nie jest jeszcze zakończona.

Nowy standard MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* ma za zadanie ujednoczyć zasady ustalania przychodów (za wyjątkiem specyficznych przychodów regulowanych w innych MSSF) oraz wskazać zakres wymaganych ujawnień. Zastosowanie standardu może spowodować zmiany w ujmowaniu przychodów Grupy. Analiza wpływu standardu nie została jeszcze zakończona.

Nowy standard MSSF 16 *Leasing* zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Wdrożenie standardu będzie miało następujący efekt:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych.

Analiza wpływu standardu nie została jeszcze zakończona.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej PGE.

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

2.4 Profesjonalny osąd kierownictwa oraz szacunki

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione poniżej lub w odpowiednich notach objaśniających.

- W ciągu okresu sprawozdawczego Grupa zaktualizowała wysokość odpisów aktualizujących aktywa, w tym w szczególności rzeczowych aktywów trwałych. Zmiany zostały przedstawione w notach nr 3.2, 7.2.1, oraz 8 niniejszego sprawozdania finansowego.

Szacunek wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych opiera się na szeregu istotnych założeń, których realizacja w przyszłości jest niepewna i znajduje się w istotnej części poza kontrolą Grupy Kapitałowej PGE. Grupa przyjęła najbardziej właściwe jej zdaniem wielkości i wartości, tym niemniej nie można wykluczyć, iż realizacja poszczególnych założeń będzie odbiegać od przyjętych przez Grupę.

- Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne. W ciągu okresu sprawozdawczego Grupa zmieniła szacunki odnośnie zasadności lub wysokości niektórych rezerw. Zmiany szacunków zostały przedstawione w notce 19 niniejszego sprawozdania finansowego.
- Dokonywane przez Grupę szacunki rekompensat w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej oraz rozpoznanych w związku z nimi przychodów i należności oparte zostały o właściwe według Grupy interpretacje zapisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (DZ. U. z 2007 roku nr 130, poz. 905) („Ustawa KDT”), przewidywania, co do rozstrzygnięcia sporów z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki oraz o szereg istotnych założeń, w tym również będących poza kontrolą Grupy.

Ewentualne skutki niekorzystnego dla Grupy Kapitałowej PGE rozstrzygnięcia sporu, o którym mowa w notce 24.1, z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki w obszarze interpretacji zapisów Ustawy o KDT oraz zmiany przyjętych założeń, w tym będących skutkiem połączeń podmiotów Grupy Kapitałowej PGE, mogą istotnie wpłynąć na wyniki szacunków i w konsekwencji mogą doprowadzić do istotnych zmian sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyników finansowych Grupy Kapitałowej PGE. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynik sporu z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki nie jest możliwy do przewidzenia.

3. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz wartości firmy

Rzeczowe aktywa stanowią najbardziej istotną pozycję aktywów Grupy Kapitałowej PGE. Z uwagi na zmienne otoczenie makroekonomiczne Grupa Kapitałowa PGE okresowo weryfikuje przesłanki mogące świadczyć o utracie wartości odzyskiwalnej swojego majątku. Grupa Kapitałowa PGE w ocenie sytuacji rynkowej posługuje się zarówno własnymi narzędziami analitycznymi, jak i wsparciem niezależnych ośrodków analitycznych.

3.1 Analiza przesłanek utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Konwencjonalna

W poprzednich okresach sprawozdawczych Grupa Kapitałowa PGE dokonywała istotnych odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych segmentu Energetyka Konwencjonalna. W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa dokonała analizy przesłanek w celu weryfikacji, czy mogła nastąpić dalsza utrata wartości tych aktywów lub odwrócenie wcześniej ujętych odpisów.

Najważniejsze analizowane czynniki obejmowały:

- analizę realizacji planu finansowego w 2016 roku,
- potwierdzenie aktualności planu inwestycyjnego,
- analizę ceny energii elektrycznej w kontraktach zawieranych na kolejne lata,
- analizę prawidłowości założeń dotyczących tzw. rynku mocy, wsparcia kogeneracji po 2018 roku oraz przydziałów darmowych uprawnień do emisji CO₂,
- przegląd szacunków marż na produkcji i sprzedaży energii elektrycznej w przyszłych okresach, w świetle najświeższych prognoz cen energii, węgla kamiennego oraz uprawnień do emisji CO₂.

Przeprowadzona analiza wskazała, iż konwencjonalne jednostki wytwórcze realizują plan finansowy zgodnie z założeniami. Dostępne Grupie Kapitałowej PGE nowe prognozy cen energii elektrycznej, węgla kamiennego czy uprawnień do emisji CO₂ nie powodują istotnej zmiany prognozy realizowanych marż. Jednocześnie zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęte w 2015 roku założenia dotyczące rynku mocy, wsparcia kogeneracji oraz wolumenów darmowych uprawnień do emisji CO₂ są aktualne również na 30 września 2016 roku.

W związku z powyższym zdaniem Grupy Kapitałowej PGE, na dzień sprawozdawczy nie występują przesłanki do dokonania kolejnych odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych segmentu Energetyka Konwencjonalna ani do odwrócenia odpisów ujętych w poprzednich okresach.

3.2 Analiza utraty wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna

W ciągu pierwszego półrocza 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE zidentyfikowała czynniki, które w istotny sposób mogły przyczynić się do zmiany wartości posiadanych aktywów wytwórczych oraz wartości firmy w segmencie Energetyka Odnawialna.

W trzecim kwartale 2016 roku Grupa dokonała ponownej weryfikacji przesłanek i nie stwierdziła istotnych zmian w stosunku do poprzedniej analizy.

Do najważniejszych czynników wpływających na wartość odzyskiwalną aktywów w ocenie Grupy Kapitałowej PGE należą:

Zmiany w otoczeniu rynkowym

Opóźnienie wejścia w życie nowego systemu wsparcia dla produkcji energii elektrycznej z OZE powoduje, iż wybudowane nowe jednostki uczestniczą w dotychczasowym systemie wsparcia. Choć od początku 2016 roku ograniczone zostało wsparcie dla dużej energetyki wodnej i technologii współpalania biomasy z węglem, to przesunięcie w czasie momentu wejścia w życie zapisów rozdziału 4 ustawy o odnawialnych źródłach energii z 20 lutego 2015 roku przyczyniło się do zwiększenia i tak dużej nadwyżki zielonych certyfikatów. Dodatkowo oczekiwanie co do zmiany zasad wsparcia wpłynęło na intensyfikację prac budowlanych, czego konsekwencją było oddanie do użytku znacznej ilości elektrowni wiatrowych w 2015 roku oraz w 2016 roku. W rezultacie wpłynęło to na dalsze spadki cen praw majątkowych oraz pogorszenie prognoz na przyszłość.

Zmiany w otoczeniu prawnym

20 maja 2016 roku została uchwalona ustawa o inwestycjach w zakresie farm wiatrowych, która między innymi zmienia definicję budowli w ustawie prawo budowlane. Zmiana definicji budowli powoduje, iż rozszerzony zostanie zakres opodatkowania podatkiem od nieruchomości dla farm wiatrowych.

Skutkiem powyższych zdarzeń Grupa Kapitałowa PGE prognozuje zmniejszenie generowanych przepływów pieniężnych w przyszłości oraz stwierdziła ryzyko utraty wartości przez aktywa wytwórcze segmentu Energetyka Odnawialna w obszarze elektrowni wiatrowych.

Testy na utratę wartości zostały przeprowadzone na dzień 30 czerwca 2016 roku w odniesieniu do ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) poprzez ustalenie ich wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna analizowanych aktywów została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto na podstawie projekcji finansowych przygotowanych na zakładany czas użytkowania danego CGU. Zdaniem Grupy Kapitałowej PGE przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż pięcioletnie jest zasadne ze względu na fakt, iż rzeczowe aktywa trwałe wykorzystywane przez Grupę Kapitałową PGE mają istotnie dłuższy okres ekonomicznej użyteczności oraz ze względu na istotny i długoterminowy wpływ szacowanych zmian w otoczeniu regulacyjnym.

Przyjęte założenia

Poniżej przedstawiono kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej testowanych CGU:

- uznanie za jeden CGU odpowiednio:
 - elektrowni szczytowo-pompowych
 - pozostałych elektrowni wodnych
 - poszczególnych elektrowni wiatrowych
- produkcja energii elektrycznej i praw majątkowych została założona na podstawie danych historycznych oraz oszacowań eksperckich wykonanych na potrzeby inwestycyjne, skorygowanych o dyspozycyjność poszczególnych jednostek,
- prognozy cen energii elektrycznej na lata 2016-2030, zakładające wzrost rynkowej ceny hurtowej o ponad 20% do roku 2020 oraz mniejszy wzrost w kolejnych latach (w cenach stałych),
- ceny praw majątkowych pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych zakładające wzrost cen w latach 2017 – 2019 w odniesieniu do cen obecnych oraz istotny spadek w kolejnych latach (z zastrzeżeniem, iż dla produkcji pokrytej wiążącymi kontraktami przyjęto ceny wynikające z tych kontraktów),
- wzrost obciążenia z tytułu podatku od nieruchomości,
- utrzymanie zdolności produkcyjnych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym,
- przyjęcie średniego ważonego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,56%.

Prognozy cen energii elektrycznej i praw majątkowych pochodzenia energii pochodzą z opracowania przygotowanego przez niezależnego eksperta. Przyjęto prognozę cen energii określoną jako najbardziej prawdopodobną, przy czym w części pokrytej obowiązującymi kontraktami, przyjęto ceny wynikające z tych kontraktów w okresie ich obowiązywania.

Utrata wartości majątku wytwórczego segmentu Energetyka Odnawialna

Przeprowadzone testy wykazały, iż nastąpiła utrata wartości w odniesieniu do części farm wiatrowych oraz do przypisanej do tego CGU wartości firmy.

Stan na dzień 30 czerwca 2016	Wartość aktywów przed odpisem	Utrata wartości	Wartość po odpisie
Jednostki wytwórcze segmentu Energetyki Odnawialnej			
Elektrownie szczytowo-pompowe	800	-	800
Pozostałe elektrownie wodne	349	-	349
Elektrownie wiatrowe	2.636	479	2.157
Projekty inwestycyjne	220	32	188
Wartość firmy	284	272	12
RAZEM	4.289	783	3.506

Analiza wrażliwości

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że największy wpływ na wartość użytkową wycenianych aktywów mają przede wszystkim zmiany założeń dotyczących ceny sprzedaży praw majątkowych, cen energii elektrycznej oraz średnioważonego kosztu kapitału. Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany kluczowych założeń na zmianę odpisu aktualizującego wartość aktywów segmentu Energetyki Odnawialnej na dzień 30 czerwca 2016 roku.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący	
		Zwiększenie odpisu	Zmniejszenie odpisu
Zmiana ceny energii elektrycznej w całym okresie prognozy	+ 1%	-	20,6
	- 1%	20,6	-
Zmiana WACC	+ 0,5 p.p.	75,7	-
	- 0,5 p.p.	-	72,2
Zmiana ceny praw majątkowych w całym okresie prognozy	+ 1%	-	9,6
	- 1%	9,6	-

4. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2016 roku

- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012;
- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności;
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji;
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne;
- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014;
- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Doprecyzowanie zapisów dotyczących ujęcia jednostek inwestycyjnych w konsolidacji.

Powyższe zmiany nie miały wpływu na stosowaną politykę rachunkowości i nie wymagały zmian sprawozdania finansowego.

Zmiany prezentacyjne

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej dokonano połączenia należności z tytułu dostaw i usług z pozostałymi należnościami finansowymi oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług z pozostałymi zobowiązanymi finansowymi. Dodatkowo Grupa Kapitałowa PGE zdecydowała o zmianie prezentacji:

- doszacowania sprzedaży energii elektrycznej – z pozostałych aktywów krótkoterminowych do należności z tytułu dostaw i usług;
- instrumentów pochodnych CCIRS i IRS – z instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy do instrumentów pochodnych;
- środków pieniężnych funduszu likwidacji zakładu górniczego gromadzonych i lokowanych zgodnie z wymogami ustawy prawo górnicze i geologiczne – ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz pozostałych pożyczek i należności finansowych do długoterminowych należności finansowych;
- reklasyfikacji pomiędzy pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi a działalnością podstawową;

Zmieniona prezentacja w bardziej prawidłowy sposób przedstawia charakter pozycji oraz zapewnia większą porównywalność sprawozdania z innymi podmiotami.

Przekształcenie danych porównawczych

W związku z powyższym Grupa Kapitałowa PGE przekształciła dane porównawcze prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Przekształcenie zostało przedstawione w poniższych tabelach. Odpowiednio przekształcono również informacje prezentowane w notach objaśniających do sprawozdania finansowego.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane publikowane</i>	Zmiany ujęcia szkód losowych	Reklasyfikacje	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	21.158	2	-	21.160
Koszt własny sprzedaży	(24.580)	(15)	(18)	(24.613)
ZYSK/(STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	(3.422)	(13)	(18)	(3.453)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(1.054)	-	-	(1.054)
Koszty ogólnego zarządu	(583)	-	-	(583)
Pozostałe przychody operacyjne	407	(2)	-	405
Pozostałe koszty operacyjne	(210)	15	18	(177)
ZYSK/(STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	(4.862)	-	-	(4.862)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Stan na dzień 30 września 2015 <i>dane publikowane</i>	Reklasyfikacje	Połączenia pozycji	Stan na dzień 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
AKTYWA TRWAŁE, w tym:				
Należności finansowe	14	123	-	137
Instrumenty pochodne	-	41	-	41
AKTYWA TRWAŁE ŁĄCZNIE	46.506	164	-	46.670
AKTYWA OBROTOWE, w tym:				
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	-	-	3.505	3.505
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej/ Instrumenty pochodne	64	(41)	-	23
Należności z tytułu dostaw i usług	1.775	574	(2.349)	-
Pozostałe pożyczki i należności finansowe	1.279	(123)	(1.156)	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	1.094	(574)	-	520
AKTYWA OBROTOWE ŁĄCZNIE	13.351	(164)	-	13.187
SUMA AKTYWÓW	59.857	-	-	59.857
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE, w tym:				
Instrumenty pochodne	-	64	-	64
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE ŁĄCZNIE	11.933	64	-	11.997
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE, w tym:				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	2.784	2.784
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	755	22	(777)	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2.029	(22)	(2.007)	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy/ Instrumenty pochodne	148	(64)	-	84
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE ŁĄCZNIE	8.370	(64)	-	8.306
RAZEM ZOBOWIĄZANIA	20.303	-	-	20.303
SUMA KAPITAŁÓW I ZOBOWIĄZAŃ	59.857	-	-	59.857

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane publikowane</i>	Reklasyfikacje	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
Zysk brutto	(4.972)	-	(4.972)
Korekty o pozycje:			
Zmiana stanu należności	47	58	105
Zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych, rozliczeń międzyokresowych i uprawnień do emisji CO ₂	167	(58)	109
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	5.217	-	5.217
Rozwiązanie lokat powyżej 3 m-cy	147	86	233
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	(6.105)	86	(6.019)
ZMIANA NETTO STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH I ICH EKWIWALENTÓW	(1.187)	86	(1.101)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	6.269	(86)	6.183
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	5.082	-	5.082
<i>O ograniczonej możliwości dysponowania</i>	472	(79)	393

5. Hierarchia wartości godziwej

Zasady wyceny zapasów, instrumentów pochodnych, udziałów i akcji oraz instrumentów nienotowanych na aktywnych rynkach, dla których wiarygodne ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe, są analogiczne jak w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

W okresie sprawozdawczym i okresie porównawczym nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy pierwszym i drugim poziomem hierarchii wartości godziwej.

HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Uprawnienia do emisji CO ₂	60	-	98	-
Zapasy	60	-	98	-
Forward walutowy	-	2	-	7
Wycena transakcji CCIRS	-	130	-	43
Wycena transakcji IRS	-	2	-	-
Forward towarowy	-	7	-	-
Aktywa finansowe	-	141	-	50
Forward walutowy	-	-	-	1
Wycena transakcji IRS	-	48	-	55
Forward towarowy	-	-	-	33
Zobowiązania finansowe	-	48	-	89

Wartość księgowa zapasów na dzień sprawozdawczy wynosi 1.643 mln PLN. Pozycja ta zawiera uprawnienia do emisji CO₂ przeznaczone do sprzedaży, wyceniane w wartości godziwej na 60 mln PLN, wykazywane w powyższej tabeli. Wycena instrumentów pochodnych wykazywana jest w nocie 17 niniejszego sprawozdania finansowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

6. Informacje dotyczące segmentów działalności

Spółki Grupy Kapitałowej PGE prowadzą działalność na podstawie odpowiednich koncesji, w tym przede wszystkim koncesji na: wytwarzanie, obrót i dystrybucję energii elektrycznej, wytwarzanie, przesył i dystrybucję ciepła, przyznawane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki oraz koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złóż, udzielanych przez Ministra Środowiska. Koncesje są z reguły wydawane na okres pomiędzy 10 a 50 lat. Kluczowe koncesje w Grupie Kapitałowej PGE wygasają w latach 2020-2038.

Do koncesji na wydobywanie węgla, wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła oraz dystrybucję energii elektrycznej i ciepła przypisane są odpowiednie aktywa, przedstawione w szczegółowych informacjach na temat segmentów operacyjnych. W związku z posiadanymi koncesjami dotyczącymi energii elektrycznej i ciepła ponoszone są roczne opłaty zależne od poziomu obrotów. W przypadku prowadzenia działalności koncesjonowanej związanej z wydobywaniem węgla brunatnego ponoszone są opłaty eksploatacyjne zależne od obowiązującej stawki i wielkości wydobycia, a także opłaty za użytkowanie górnicze.

Grupa Kapitałowa PGE prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności za bieżący oraz porównawczy okres sprawozdawczy zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*. Podział sprawozdawczości Grupy Kapitałowej PGE oparty jest na segmentach branżowych:

- Energetyka Konwencjonalna obejmuje poszukiwanie i wydobywanie węgla brunatnego oraz produkcję energii w elektrowniach oraz elektrociepłowniach a także działalność pomocniczą w powyższym zakresie.
- Energetyka Odnawialna obejmuje wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych oraz ze źródeł odnawialnych.
- Obrót obejmuje sprzedaż i zakup energii elektrycznej oraz gazu na rynku hurtowym, obrót uprawnieniami do emisji oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia oraz zakup i dostawy paliw a także sprzedaż energii elektrycznej oraz świadczenie usług odbiorcom końcowym.
- Dystrybucja obejmuje zarządzanie lokalnymi sieciami dystrybucyjnymi oraz przesyłanie energii elektrycznej.
- Działalność pozostała obejmuje świadczenie usług przez spółki zależne na rzecz Grupy Kapitałowej np. organizacja pozyskiwania finansowania, świadczenie usług informatycznych, telekomunikacyjnych, księgowo-kadrowych, transportowych. Dodatkowo segment działalności pozostałej obejmuje działalność spółki zależnej, której głównym przedmiotem działalności jest przygotowanie i realizacja projektu budowy elektrowni jądrowej.

Organizacja i zarządzanie Grupą Kapitałową PGE odbywa się w podziale na segmenty uwzględniające rodzaj oferowanych produktów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki. Przypisanie poszczególnych jednostek do segmentów działalności zostało przedstawione w nocy 1.3 niniejszego sprawozdania finansowego. Grupa Kapitałowa PGE co do zasady rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – na warunkach rynkowych. Wyjątkiem od tej reguły były nowe obligacje emitowane przez podmioty zależne, należące do podatkowej grupy kapitałowej, oprocentowane poniżej stawek rynkowych oraz rozliczenia strat podatkowych w ramach podatkowej grupy kapitałowej.

Analizując wyniki poszczególnych segmentów działalności kierownictwo Grupy Kapitałowej PGE zwraca przede wszystkim uwagę na osiągnięty wynik EBITDA.

Sezonowość segmentów działalności

Czynniki atmosferyczne powodują sezonowość zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepło oraz mają wpływ na techniczne i ekonomiczne warunki ich wytwarzania, dystrybucji i przesyłania, a tym samym wpływają na wyniki uzyskiwane przez spółki Grupy Kapitałowej PGE.

Poziom sprzedaży energii elektrycznej w ciągu roku jest zmienny i zależy przede wszystkim od temperatury powietrza i długości dnia. Co do zasady, niższe temperatury powietrza w zimie i krótsze dni powodują wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, podczas gdy wyższe temperatury powietrza i dłuższe dni w okresie letnim przyczyniają się do jego spadku. Ponadto, zmiany sezonowe widoczne są wśród wybranych grup odbiorców końcowych. Efekty sezonowości są w szczególności bardziej znaczące dla gospodarstw domowych, niż dla sektora przemysłowego.

Sprzedaż ciepła zależy w szczególności od temperatury powietrza i jest większa w okresie zimowym, a mniejsza w okresie letnim.

Informacje dotyczące segmentów branżowych za okres zakończony 30 września 2016 roku

	Energetyka Konwencjonalna	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty konsolidacyjne	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	8.198	456	10.130	1.448	303	28	20.563
Sprzedaż między segmentami	333	40	1.702	2.918	208	(5.201)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	8.531	496	11.832	4.366	511	(5.173)	20.563
Koszt własny sprzedaży	(6.664)	(1.171)	(10.433)	(3.335)	(463)	4.727	(17.339)
EBIT *)	1.415	(733)	300	846	(39)	58	1.847
Przychody / (koszty) finansowe netto							(202)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności							(61)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO							1.584
Podatek dochodowy							(385)
ZYSK / (STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY							1.199
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowy	1.031	989	20	839	95	(35)	2.939
EBITDA **)	2.446	256	320	1.685	56	23	4.786
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA							
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	34.470	3.690	1.128	16.257	927	(842)	55.630
Należności z tytułu dostaw i usług	279	56	2.357	711	102	(1.086)	2.419
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności							308
Aktywa nieprzypisane							7.275
AKTYWA, RAZEM							65.632
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	8.994	352	1.917	1.883	119	90	13.355
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	541	20	995	202	53	(1.042)	769
Zobowiązania nieprzypisane							10.433
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM							24.557
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU							
Nakłady inwestycyjne	4.309	113	14	1.135	102	(76)	5.597
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	60	782	4	8	1	4	859
Pozostałe koszty niepieniężne ***)	1.207	14	486	67	30	-	1.804

*) EBIT = zysk (strata) z działalności operacyjnej

**) EBITDA = EBIT + amortyzacja, likwidacja oraz odpisy (RAT, WN i wartość firmy) ujęte w wyniku finansowym

***) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą ujęte w wyniku oraz innych całkowitych dochodach.

Informacje dotyczące segmentów branżowych za okres zakończony 30 września 2015 roku

<i>dane przekształcone</i>	Energetyka Konwencjonalna	Energetyka Odnawialna	Obrót	Dystrybucja	Działalność pozostała	Korekty konsolidacyjne	Razem
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	9.074	508	9.861	1.394	319	4	21.160
Sprzedaż między segmentami	404	38	1.209	3.087	193	(4.931)	-
PRZYCHODY SEGMENTU, RAZEM	9.478	546	11.070	4.481	512	(4.927)	21.160
Koszt własny sprzedaży	(15.482)	(391)	(9.566)	(3.204)	(451)	4.481	(24.613)
EBIT *)	(6.471)	105	405	1.069	(25)	55	(4.862)
Przychody / (koszty) finansowe netto							(110)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności							-
ZYSK / (STRATA) BRUTTO							(4.972)
Podatek dochodowy							942
ZYSK / (STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY							(4.030)
Amortyzacja, likwidacja oraz odpisy ujęte w wyniku finansowym	10.057	173	18	796	83	(35)	11.092
EBITDA **)	3.586	278	423	1.865	58	20	6.230
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA							
Aktywa segmentu z wyłączeniem należności z tytułu dostaw i usług	28.587	4.522	2.066	15.656	881	(1.122)	50.590
Należności z tytułu dostaw i usług	256	67	2.305	394	113	(786)	2.349
Udziały i akcje wykazywane metodą praw własności							8
Aktywa nieprzypisane							6.910
AKTYWA, RAZEM							59.857
Zobowiązania segmentu z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług	8.137	321	3.691	1.915	186	(641)	13.609
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	563	35	636	204	58	(719)	777
Zobowiązania nieprzypisane							5.917
ZOBOWIĄZANIA, RAZEM							20.303
POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTU							
Nakłady inwestycyjne	4.014	565	22	1.138	141	(43)	5.837
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych i niefinansowych	8.934	(2)	(10)	15	(1)	-	8.936
Pozostałe koszty niepieniężne ***)	578	(1)	759	50	14	-	1.400

*) EBIT = zysk (strata) z działalności operacyjnej

**) EBITDA = EBIT + amortyzacja, likwidacja oraz odpisy (RAT, WN i wartość firmy) ujęte w wyniku finansowym

***) Zmiany o charakterze niepieniężnym dotyczą rezerw m.in. na rekultywację, uprawnienia do emisji CO₂, nagrody jubileuszowe, taryfę pracowniczą ujęte w wyniku oraz innych całkowitych dochodach.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	I kwartał <i>nieprzełgądane</i>	II kwartał <i>nieprzełgądane</i>	III kwartał <i>nieprzełgądane</i>	Okres zakończony 30 września 2016
Przychody ze sprzedaży	7.133	6.533	6.897	20.563
Koszt własny sprzedaży	(5.605)	(6.217)	(5.517)	(17.339)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	1.528	316	1.380	3.224
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	157	77	28	262
EBIT - ZYSK / (STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	1.123	(171)	895	1.847
Przychody / (koszty) finansowe netto	(48)	(107)	(47)	(202)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	(42)	(19)	(61)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO	1.075	(320)	829	1.584
Podatek dochodowy	(206)	(6)	(173)	(385)
ZYSK / (STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	869	(326)	656	1.199

	I kwartał <i>nieprzełgądane</i>	II kwartał <i>nieprzełgądane</i>	III kwartał <i>nieprzełgądane</i>	Okres zakończony 30 września 2015
Przychody ze sprzedaży	7.553	6.692	6.915	21.160
Koszt własny sprzedaży	(5.548)	(13.925)	(5.140)	(24.613)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO ZE SPRZEDAŻY	2.005	(7.233)	1.775	(3.453)
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	14	174	40	228
EBIT - ZYSK / (STRATA) Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	1.416	(7.590)	1.312	(4.862)
Przychody / (koszty) finansowe netto	(54)	(7)	(49)	(110)
ZYSK / (STRATA) BRUTTO	1.362	(7.597)	1.263	(4.972)
Podatek dochodowy	(264)	1.440	(234)	942
ZYSK / (STRATA) NETTO ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY	1.098	(6.157)	1.029	(4.030)

7. Przychody i koszty

7.1 Przychody ze sprzedaży

	I kwartał <i>nieprzełgądane</i>	II kwartał <i>nieprzełgądane</i>	III kwartał <i>nieprzełgądane</i>	Okres zakończony 30 września 2016
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY				
<i>Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy</i>	7.001	6.400	6.751	20.152
<i>Podatek akcyzowy</i>	(126)	(120)	(122)	(368)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	6.875	6.280	6.629	19.784
Sprzedaż energii elektrycznej	4.678	4.608	4.847	14.133
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	1.433	1.332	1.365	4.130
Sprzedaż ciepła	283	119	81	483
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	185	(39)	59	205
Regulacyjne usługi systemowe	137	113	123	373
Sprzedaż gazu	73	58	59	190
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	86	89	95	270
Przychody ze sprzedaży usług	128	130	137	395
Przychody z tytułu rekompensat KDT	130	123	131	384
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	7.133	6.533	6.897	20.563

	I kwartał <i>nieprzełgądane</i>	II kwartał <i>nieprzełgądane</i>	III kwartał <i>nieprzełgądane</i>	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY				
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	7.374	6.550	6.780	20.704
Podatek akcyzowy	(116)	(131)	(131)	(378)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów, w tym:	7.258	6.419	6.649	20.326
Sprzedaż energii elektrycznej	4.988	4.540	4.844	14.372
Sprzedaż usług dystrybucyjnych	1.455	1.358	1.395	4.208
Sprzedaż ciepła	271	132	89	492
Sprzedaż praw majątkowych pochodzenia energii	207	121	56	384
Regulacyjne usługi systemowe	127	117	117	361
Sprzedaż gazu	101	35	35	171
Pozostała sprzedaż towarów i materiałów	109	116	113	338
Przychody ze sprzedaży usług	133	134	124	391
Przychody z tytułu rekompensat KDT	162	139	142	443
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY, RAZEM	7.553	6.692	6.915	21.160

Spadek przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w okresie zakończonym dnia 30 września 2016 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wynika głównie ze zmniejszenia wolumenu sprzedaży na rynku hurtowym oraz uzyskania niższej średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej.

Spadek przychodów ze sprzedaży praw majątkowych pochodzenia energii wynika głównie ze spadku cen tzw. „zielonych certyfikatów”.

Kwestia przychodów z tytułu rekompensat KDT została opisana w nocie 24.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym

	I kwartał <i>nieprzełgądane</i>	II kwartał <i>nieprzełgądane</i>	III kwartał <i>nieprzełgądane</i>	Okres zakończony 30 września 2016
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM				
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	731	1.522	782	3.035
Zużycie materiałów i energii	840	655	588	2.083
Usługi obce	593	617	638	1.848
Podatki i opłaty	811	773	873	2.457
Koszty świadczeń pracowniczych	1.117	1.059	1.022	3.198
Pozostałe koszty rodzajowe	63	65	66	194
KOSZTY WEDŁUG RODZAJU, RAZEM	4.155	4.691	3.969	12.815
Zmiana stanu produktów	(29)	19	8	(2)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(264)	(269)	(251)	(784)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(379)	(348)	(350)	(1.077)
Koszty ogólnego zarządu	(183)	(216)	(163)	(562)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2.305	2.340	2.304	6.949
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	5.605	6.217	5.517	17.339

	I kwartał nieprzełgądane	II kwartał nieprzełgądane	III kwartał nieprzełgądane	Okres zakończony 30 września 2015 dane przekształcone
KOSZTY W UKŁADZIE RODZAJOWYM				
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	836	9.674	735	11.245
Zużycie materiałów i energii	917	730	709	2.356
Usługi obce	582	618	629	1.829
Podatki i opłaty	762	694	721	2.177
Koszty świadczeń pracowniczych	1.121	1.033	1.019	3.173
Pozostałe koszty rodzajowe	59	68	78	205
KOSZTY WEDŁUG RODZAJU, RAZEM	4.277	12.817	3.891	20.985
Zmiana stanu produktów	(44)	-	-	(44)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(307)	(372)	(378)	(1.057)
Koszty sprzedaży i dystrybucji	(395)	(337)	(322)	(1.054)
Koszty ogólnego zarządu	(208)	(194)	(181)	(583)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2.225	2.011	2.130	6.366
KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	5.548	13.925	5.140	24.613

7.2.1 Koszty amortyzacji, likwidacji oraz odpisy aktualizujące

Poniżej przedstawiono ujęcie amortyzacji i likwidacji oraz odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Okres zakończony 30 września 2016	Amortyzacja i likwidacja				Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Nieruchomości inwestycyjne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	1.969	60	1	2.030	557	282	839
Koszty sprzedaży i dystrybucji	8	4	-	12	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	48	9	-	57	-	1	1
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	2.025	73	1	2.099	557	283	840
Zmiana stanu produktów	1	-	-	1	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	95	-	-	95	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH	2.121	73	1	2.195	557	283	840

Jak opisano w nocie 3.2 niniejszego sprawozdania finansowego, odpisy aktualizujące zostały utworzone w głównej mierze z tytułu utraty wartości majątku wytwórczego w segmencie Energetyki Odnawialnej. Odpisy aktualizujące w poprzednim okresie dotyczyły głównie segmentu Energetyki Konwencjonalnej.

Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>	Amortyzacja i likwidacja				Odpisy aktualizujące		
	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	Nieruchomości inwestycyjne	RAZEM	Rzeczowe aktywa trwałe	Wartości niematerialne	RAZEM
Koszt własny sprzedaży	2.058	50	1	2.109	8.917	15	8.932
Koszty sprzedaży i dystrybucji	15	2	-	17	-	-	-
Koszty ogólnego zarządu	27	7	-	34	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH ODNIESIONE W WYNIK FINANSOWY	2.100	59	1	2.160	8.917	15	8.932
Zmiana stanu produktów	14	-	-	14	-	-	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	139	-	-	139	-	-	-
RAZEM KOSZTY AMORTYZACJI ORAZ ODPIŚÓW AKTUALIZUJĄCYCH	2.253	59	1	2.313	8.917	15	8.932

7.3 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE		
Korekta przychodów z tyt. rekompensat KDT	148	-
Kary, grzywny, odszkodowania	73	49
Dotacje	41	19
Rozwiązanie pozostałych rezerw	32	19
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	19	24
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych/wartości niematerialnych	10	14
Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne otrzymane nieodpłatnie	8	6
Zwrot podatków	5	1
Przychody z nielegalnego poboru energii elektrycznej	5	5
Nadwyżki/ujawnienia aktywów	3	11
Efekt zmiany rezerwy rekułtywacyjnej	-	193
Pozostałe	45	64
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE, RAZEM	389	405

Kwestia przychodów z tytułu rekompensat KDT została opisana w nocie 24.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015 <i>dane przekształcone</i>
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE		
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	38	45
Utworzenie pozostałych rezerw	32	46
Likwidacja szkód/ usuwanie awarii	12	15
Odszkodowania	5	5
Przekazane darowizny	5	15
Koszty postępowania spornego	5	7
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych związanych z działalnością pozostałą	3	2
Pozostałe	27	42
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE, RAZEM	127	177

7.4 Przychody i koszty finansowe

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Dywidendy	1	1
Odsetki	31	83
Aktualizacja wartości instrumentów finansowych / rozwiązanie odpisów aktualizujących	14	33
Zysk ze zbycia inwestycji	-	15
Dodatnie różnice kursowe	14	-
PRZYCHODY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	60	132
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE		
Rozwiązanie rezerw	1	1
Pozostałe	2	1
POZOSTAŁE PRZYCHODY FINANSOWE	3	2
PRZYCHODY FINANSOWE, RAZEM	63	134

Grupa wykazuje przychody z tytułu odsetek głównie od środków pieniężnych i należności.

W pozycji aktualizacja wartości instrumentów finansowych ujęta została głównie wycena transakcji zawieranych na rynku uprawnień do emisji CO₂ oraz wyceny transakcji zabezpieczających CCIRS w części uznanej za nieefektywną część zabezpieczenia dla instrumentów desygnowanych, jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w całości w odniesieniu do pozostałych instrumentów.

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		
Odsetki	97	87
Aktualizacja wartości instrumentów finansowych	7	-
Odpis aktualizujący	2	3
Ujemne różnice kursowe	10	33
KOSZTY FINANSOWE Z TYTUŁU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	116	123
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE		
Koszty odsetkowe, w tym efekt zwijania dyskonta	132	119
Utworzenie rezerw bilansowych (odsetki)	16	
Pozostałe	1	2
POZOSTAŁE KOSZTY FINANSOWE	149	121
KOSZTY FINANSOWE, RAZEM	265	244

Koszty odsetkowe (efekt zwijania dyskonta) od pozycji niefinansowych dotyczą w głównej mierze rezerwy rekultywacyjnej oraz rezerwy na świadczenia pracownicze.

7.5 Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych wykazywanych metodą praw własności

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
Polska Grupa Górnicza	(61)	-
PEC Bogatynia	-	-
INWESTYCJE WYCENIANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	(61)	-

	Polska Grupa Górnicza	PEC Bogatynia
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,66%	34,93%
OKRES ZAKOŃCZONY 30 WRZEŚNIA 2016		
Przychody	2.209	9
Wynik z działalności kontynuowanej	(389)	(1)
Wynik z działalności zaniechanej po opodatkowaniu	-	-
Pozostałe całkowite dochody	-	-
Całkowite dochody ogółem	(389)	-
UDZIAŁ W WYNIKU JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH	(61)	-

Dane jednostki współkontrolowanej Polska Grupa Górnicza sp. z o.o. zostały objęte konsolidacją od 29 kwietnia 2016 roku.

Kwestia zakupu udziałów została szerzej opisana w nocie 24.2 niniejszego sprawozdania.

8. Odpisy aktualizujące wartość aktywów

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH		
Zawiązanie odpisu	557	8.917
Rozwiązanie odpisu	-	-
ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH		
Zawiązanie odpisu	283	15
ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ ZAPASÓW		
Zawiązanie odpisu	21	36
Rozwiązanie odpisu	14	33

Jak opisano w nocie 3.2 niniejszego sprawozdania finansowego, odpisy aktualizujące zostały utworzone w głównej mierze z tytułu utraty wartości majątku wytwórczego w segmencie Energetyki Odnawialnej. Odpisy aktualizujące w okresie porównawczym dotyczyły głównie segmentu Energetyki Konwencjonalnej.

9. Podatek w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Główne składniki obciążenia podatkowego za okres zakończony dnia 30 września 2016 roku oraz dnia 30 września 2015 roku przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	349	553
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	20	4
Odroczony podatek dochodowy	16	(1.499)
OBCIĄŻENIA PODATKOWE WYKAZYWANE W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	385	(942)
PODATEK DOCHODOWY WYKAZYWANY W INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODACH		
Od wyceny instrumentów zabezpieczających	11	13
Od zysków z strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze	-	27
(Korzyść podatkowa) / obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach (kapitale własnym)	11	40

Korekty dotyczące rozliczenia podatku dochodowego z lat ubiegłych dotyczą głównie zafakturowania sprzedaży za rok poprzedni w bieżącym okresie sprawozdawczym. W poprzednim okresie sprzedaż ujęto na podstawie szacunków, od których rozpoznano podatek odroczony.

Istotna zmiana podatku odroczonego przedstawiona w okresie zakończonym 30 września 2015 roku jest związana z utworzeniem odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

10. Istotne zwiększenia i zmniejszenia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa PGE zakupiła rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o wartości 5.597 mln PLN. Największe nakłady poniesione zostały przez segment Energetyka Konwencjonalna (4.309 mln PLN) oraz segment Dystrybucja (1.135 mln PLN). Główne pozycje nakładów stanowiły: budowa bloków 5 – 6 w Elektrowni Opole (2.603 mln PLN), kompleksowa rekonstrukcja i modernizacja bloków 7 - 12 w Elektrowni Bełchatów (507 mln PLN).

W bieżącym okresie nie miały miejsca istotne transakcje sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych.

11. Przyszłe zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 września 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie około 11.152 mln PLN. Kwoty te przeznaczone będą głównie na budowę nowych bloków, modernizację majątku jednostek Grupy oraz zakup maszyn i urządzeń.

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Energetyka Konwencjonalna	8.839	11.603
Dystrybucja	926	850
Energetyka Odnawialna	64	116
Obrót	2	3
Działalność pozostała	1.321	1.323
PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE, RAZEM	11.152	13.895

Najbardziej istotne przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczą:

- Energetyka Konwencjonalna:
 - Oddział Elektrownia Opole – budowa bloków nr 5 i 6 – około 3.493 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – budowa nowego bloku energetycznego – około 3.497 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Turów – modernizacja bloków 1-3 – około 602 mln PLN,
 - Oddział Elektrownia Bełchatów – rekonstrukcja i modernizacja bloków – około 44 mln PLN,
- Dystrybucja – zobowiązania inwestycyjne związane z majątkiem sieciowym w łącznej wysokości około 926 mln PLN,
- Działalność pozostała, PGE EJ1 sp. z o.o. – umowa na usługi doradztwa technicznego w procesie inwestycyjnym związanym z budową pierwszej polskiej elektrowni jądrowej – około 1.290 mln PLN (z czego 205 mln PLN jest zakresem podstawowym a pozostała kwota umowy stanowi zakres opcjonalny).

12. Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych wykazywane metodą praw własności

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Polska Grupa Górnicza	300	-
PEC Bogatynia	8	8
INWESTYCJE WYCENIANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	308	8

	Polska Grupa Górnicza	PEC Bogatynia
UDZIAŁ W GŁOSACH	15,66%	34,93%
STAN NA DZIEŃ 30 WRZEŚNIA 2016		
Aktywa obrotowe	1.006	2
Aktywa trwałe	6.338	22
Zobowiązania krótkoterminowe	2.769	1
Zobowiązania długoterminowe	2.662	-
AKTYWA NETTO	1.913	23
Udział w aktywach netto	300	8
Wartość firmy	-	-
INWESTYCJE WYCENIANE METODĄ PRAW WŁASNOŚCI	300	8

Kwestia zakupu udziałów w spółce Polska Grupa Górnicza sp. z o.o. została szerzej opisana w nocie 24.2 niniejszego sprawozdania.

13. Podatek odroczony w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

13.1 Aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	1.550	1.520
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	33	31
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zobowiązań	247	271
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową zapasów	23	21
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	256	231
Rezerwa na koszty rekultywacji	639	605
Rezerwa na zakup uprawnień do emisji CO ₂	158	144
Rezerwy na świadczenia pracownicze	610	591
Pozostałe rezerwy	149	128
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura i otrzymane opłaty przyłączeniowe	135	141
Pozostałe	13	20
AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	3.813	3.703

13.2 Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych	2.924	2.681
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową praw majątkowych pochodzenia energii	57	107
Różnica pomiędzy podatkową a bieżącą wartością księgową aktywów finansowych	306	357
Uprawnienia do emisji CO ₂	392	403
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	671	671
Pozostałe	32	23
REZERWA Z TYTUŁU PODATKU ODROZONEGO	4.382	4.242

PO SKOMPENSOWANIU AKTYWA I REZERWY W POSZCZEGÓLNYCH SPÓŁKACH PODATEK ODROZONY GRUPY PREZENTOWANY JEST JAKO:

Aktywa z tytułu podatku dochodowego	247	313
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego	(816)	(852)

14. Uprawnienia do emisji CO₂ na własne potrzeby

Jednostki wytwórcze należące do Grupy Kapitałowej PGE utrzymują instalacje, które są objęte postanowieniami ustawy z dnia 12 czerwca 2015 roku o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Począwszy od 2013 roku bezwarunkowo przyznawana jest tylko część uprawnień emisyjnych na produkcję ciepła, natomiast na produkcję energii elektrycznej co do zasady brak jest bezpłatnych EUA. Jedynie na mocy art. 10c) Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej możliwa jest derogacja w zakresie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, pod warunkiem realizacji zadań inwestycyjnych ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI). Warunkiem otrzymania bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ na pokrycie produkcji energii elektrycznej jest coroczne przedstawienie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań wymienionych w Krajowym Planie Inwestycyjnym.

W bieżącym okresie jednostki z Grupy Kapitałowej PGE otrzymały nieodpłatne uprawnienia do emisji CO₂ w ilości około 25 mln dla jednostek wytwarzających energię elektryczną oraz około 1 mln dla instalacji innych niż wytwarzające energię elektryczną.

We wrześniu 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE złożyła kolejne sprawozdania z realizacji inwestycji.

EUA	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Ilość (mln Mg)	Wartość	Ilość (mln Mg)	Wartość
STAN NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	77	2.172	68	1.552
Zakup	30	688	38	1.301
Przyznane nieodpłatnie	26	-	30	-
Umorzenie	(58)	(760)	(59)	(681)
STAN NA DZIEŃ SPRAWOZDAWCZY	75	2.100	77	2.172

15. Pozostałe aktywa krótko i długoterminowe

15.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie	780	1.042
Pozostałe aktywa długoterminowe	20	21
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	800	1.063

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą głównie projektów inwestycyjnych prowadzonych przez segment Energetyki Konwencjonalnej.

15.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
KOSZTY ROZLICZANE W CZASIE		
Opłaty, prowizje	45	41
ZFŚS	32	1
Opłaty za wyłączenie gruntów z produkcji rolnej, leśnej	15	4
Usługi informatyczne	7	7
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	5	3
Opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntów	4	-
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	27	18
INNE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE		
Należności z tytułu naliczonego VAT	204	388
Należności z tytułu akcyzy	75	90
Zaliczki na dostawy	5	34
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	9	13
POZOSTAŁE AKTYWA, RAZEM	428	599

Kwota opłaty, prowizje zawiera prowizje agencyjne, prowizje od kredytu oraz opłaty za użytkowanie górnicze. Pozostałe koszty rozliczane w czasie obejmują m.in. opłaty za umieszczenie urządzeń i zajęcie pasa drogowego, koncesje, dzierżawy.

Zwiększony stan rozliczeń z tytułu naliczonego VAT w okresie porównawczym spowodowany był zakupami inwestycyjnymi w segmentach Energetyki Konwencjonalnej i Energetyki Odnawialnej. Kwota należności z tytułu akcyzy dotyczy zwolnienia od akcyzy energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, na podstawie dokumentu potwierdzającego umorzenie świadectwa pochodzenia energii.

16. Wybrane aktywa finansowe

Wartość księgowa aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu nie odbiega istotnie od ich wartości godziwej.

16.1 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe

	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Należności z tytułu dostaw i usług	-	2.419	-	2.548
Rekompensaty z tytułu KDT	-	1.165	-	1.075
Lokaty i depozyty	135	1	124	1
Kaucje i wadła	-	19	1	37
Zabezpieczenie – rynek bilansujący	-	-	-	18
Pozostałe należności finansowe	13	94	17	69
NALEŻNOŚCI FINANSOWE, RAZEM	148	3.698	142	3.748

W należnościach z tytułu dostaw i usług Grupa prezentuje należności z tytułu doszacowania sprzedaży energii elektrycznej (558 mln PLN na dzień 30 września 2016 roku i 601 mln w okresie porównawczym).

Ponadto PGE S.A. posiada obligacje wyemitowane przez spółkę Autostrada Wielkopolska S.A., które w całości zostały objęte odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości. Ponieważ w bieżącym okresie sytuacja Autostrada Wielkopolska S.A. nie uległa zmianie, Grupa nie widzi przesłanek do odwrócenia odpisów.

16.2 Środki pieniężne

Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składa się z następujących pozycji:

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Środki pieniężne w banku i kasie	3.648	1.304
Lokaty typu overnight	31	57
Lokaty krótkoterminowe	1.707	1.743
RAZEM	5.386	3.104
Odsetki naliczone od środków pieniężnych, nie otrzymane na dzień sprawozdawczy	-	(1)
Różnice kursowe od środków pieniężnych w walutach	(2)	(2)
Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazanych w rachunku przepływów	5.384	3.101
<i>w tym o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	<i>130</i>	<i>333</i>
Pozostające do dyspozycji limity kredytowe	6.625	5.257
<i>w tym limity kredytowe w rachunku bieżącym</i>	<i>2.001</i>	<i>2.254</i>
Kredyty dostępne od II kwartału 2016 roku	-	5.500

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych dotyczą przede wszystkim:

- środków otrzymanych jako gwarancja zabezpieczenia należytego wykonania umów oraz środków otrzymanych jako wadła przetargowe;
- środków stanowiących zabezpieczenie rozliczeń jednostek Grupy Kapitałowej PGE z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

Zawarte umowy kredytowe zostały opisane w nocie 20.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

17. Instrumenty pochodne

	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
INSTRUMENTY POCHODNE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINNASOWY				
Forward walutowy	2	-	7	1
Forward towarowy	7	-	-	33
Transakcje zabezpieczające IRS	-	43	-	55
INSTRUMENTY POCHODNE W RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ				
Transakcje zabezpieczające CCIRS	130	-	43	-
Transakcje zabezpieczające IRS	2	5	-	-
INSTRUMENTY POCHODNE, RAZEM	141	48	50	89
część krótkoterminowa	9	-	7	34
część długoterminowa	132	48	43	55

Forwardy towarowe i walutowe

Transakcje terminowe towarowe i walutowe związane są przede wszystkim z handlem uprawnieniami do emisji CO₂.

Transakcje IRS

W bieżącym okresie sprawozdawczym PGE S.A. zawarła 3 transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową od zaciągniętych kredytów o łącznej wartości nominalnej 4.600 mln PLN. Dla ujęcia powyższych transakcji IRS Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń został przedstawiony w nocie 18.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

W 2014 roku PGE S.A. zawarła 2 transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową od wyemitowanych obligacji o wartości nominalnej 1 mld PLN. Płatności wynikające z transakcji IRS są skorelowane z płatnościami odsetek od obligacji. Zmiana wartości godziwej transakcji IRS jest ujmowana w całości w wyniku finansowym.

W 2003 roku PGE Elektrownia Turów S.A. (obecnie Oddział PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.) zawarła transakcje zabezpieczające IRS – swap. Zabezpieczają one wysokość składowych zmiennych (USD LIBOR 6m) oprocentowania kredytów inwestycyjnych 30, 40 i 80 mln USD z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym zaciągniętych na finansowanie inwestycji w Elektrowni Turów. W transakcji tej bank-kontrahent płaci dla spółki odsetki oparte na stopie zmiennej, z kolei spółka płaci bankowi odsetki oparte na stałej stopie.

Transakcje zabezpieczające CCIRS

W związku z zawarciem pożyczek ze spółką PGE Sweden AB (publ), PGE S.A. zawarła transakcje CCIRS, zabezpieczające kurs walutowy spłaty kapitału i odsetek oraz stopę procentową. W transakcjach tych banki-kontrahenci płacą PGE S.A. odsetki oparte na stopie stałej w EUR a PGE S.A. płaci odsetki oparte na stopie stałej w PLN. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym odpowiednia część transakcji CCIRS traktowana jest jako zabezpieczenie obligacji wyemitowanych przez PGE Sweden AB (publ).

Dla ujęcia powyższej transakcji CCIRS Grupa Kapitałowa PGE stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Wpływ rachunkowości zabezpieczeń został przedstawiony w nocie 18.2 niniejszego sprawozdania finansowego.

18. Kapitały własne

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie optymalnej struktury kapitału w długim okresie, zapewnienie dobrego standingu finansowego i bezpiecznych wskaźników struktury kapitału, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy Kapitałowej PGE. Istotne jest także utrzymanie silnej bazy kapitałowej, będącej podstawą budowania zaufania ze strony przyszłych inwestorów, kredytodawców oraz rynku i zapewniającej przyszły rozwój Grupy Kapitałowej.

18.1 Kapitał podstawowy

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
1.470.576.500 akcji zwykłych serii A o wartości nominalnej 10 złotych każda	14.706	14.706
259.513.500 akcji zwykłych serii B o wartości nominalnej 10 złotych każda	2.595	2.595
73.228.888 akcji zwykłych serii C o wartości nominalnej 10 złotych każda	732	732
66.441.941 akcji zwykłych serii D o wartości nominalnej 10 złotych każda	665	665
RAZEM KAPITAŁ PODSTAWOWY	18.698	18.698

Wszystkie akcje Spółki zostały opłacone.

5 września 2016 roku Walne Zgromadzenie PGE S.A. podjęło uchwałę o podniesieniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 467.440.207,25 PLN z kapitału zapasowego Spółki, poprzez zwiększenie wartości nominalnej akcji z 10,00 PLN do 10,25 PLN. Ponieważ do dnia sprawozdawczego zdarzenie to nie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września kwota podniesienia kapitału wykazywana jest w osobnej linii kapitałów własnych: „kapitał rezerwowy na podniesienie kapitału podstawowego”.

Podniesienie nominalnej wartości akcji jest zdarzeniem, które powoduje przychód podatkowy po stronie akcjonariuszy. 5 września 2016 roku Walne Zgromadzenie PGE S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu części kapitału zapasowego na pokrycie zryczałtowanego podatku dochodowego związanego z podwyższeniem kapitału zakładowego ze środków własnych Spółki, w związku z czym ciężar podatku zostanie poniesiony przez Spółkę. PGE S.A. otrzymała interpretacje podatkowe w odpowiedzi na pytania dotyczące należytego zastosowania przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych i podatku dochodowym od osób fizycznych. Analiza otrzymanych interpretacji prowadzi do wniosku, iż kwota podatku którą Spółka winna odprowadzić do Urzędu Skarbowego w związku z podniesieniem kapitału zakładowego wynosi 110 mln PLN. Na dzień 30 września 2016 roku kwota ta zmniejszyła kapitały własne Grupy i jest wykazywana w pozycji zobowiązań niefinansowych.

Po dniu sprawozdawczym do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału podstawowego, kapitału zapasowego oraz pozostałych kapitałów rezerwowych Spółki.

18.2 Kapitał z wyceny instrumentów finansowych

	Okres zakończony 30 września 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
NA DZIEŃ 1 STYCZNIA	(21)	(61)
Zmiana kapitału z wyceny instrumentów finansowych	58	49
Wycena instrumentów zabezpieczających w tym:	59	49
<i>Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie</i>	83	51
<i>Naliczone odsetki na instrumencie pochodnym przeniesione z kapitału z wyceny i ujęte w kosztach odsetkowych</i>	9	1
<i>Rewaluacja walutowa transakcji CCIRS przeniesiona z kapitału i ujęta w wyniku z różnic kursowych</i>	(33)	1
<i>Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku zysków i strat</i>	-	(4)
Wycena instrumentów finansowych	(1)	-
Podatek odroczony	(11)	(9)
KAPITAŁ Z WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH PO UWZGLĘDNIENIU PODATKU ODROZONEGO	26	(21)

Na kapitał z wyceny instrumentów finansowych składa się w głównej mierze wycena z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

18.3 Dywidendy wypłacone i zaproponowane do zapłaty

	Dywidenda wypłacona lub zadeklarowana z zysków okresu zakończonego dnia		
	30 września 2016	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
DYWIDENDY GOTÓWKOWE Z AKCJI ZWYKŁYCH			
Dywidenda z zysków zatrzymanych	-	467	1.458
Dywidenda z kapitału zapasowego	-	-	-
DYWIDENDY GOTÓWKOWE Z AKCJI ZWYKŁYCH, RAZEM	-	467	1.458
Dywidendy gotówkowe na akcję (w złotych)	-	0,25	0,78

Dywidenda z zysków okresu zakończonego dnia 30 września 2016 roku

W ciągu okresu sprawozdawczego oraz do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego PGE S.A. nie dokonywała wypłat zaliczek na poczet dywidendy.

Dywidenda z zysków 2015 roku

28 czerwca 2016 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. przeznaczyło z zysku roku 2015 kwotę 467 mln PLN na wypłatę dywidendy (co stanowi 0,25 złotych na akcję). Walne Zgromadzenie ustaliło dzień dywidendy na 23 września 2016 roku, a termin wypłaty dywidendy na 14 października 2016 roku.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2016 roku zobowiązanie z tytułu dywidendy jest prezentowane w pozycji pozostałych zobowiązań niefinansowych.

Dywidenda z zysków 2014 roku

24 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PGE S.A. podjęło uchwałę, zgodnie z którą z zysku osiągniętego w 2014 roku, kwotę 1.458 mln PLN przeznaczono na wypłatę dywidendy (co stanowi 0,78 złotych na akcję). Dywidenda została wypłacona 15 października 2015 roku.

19. Rezerwy

Bieżąca wartość księgowa rezerw przedstawia się następująco:

	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Świadczenia pracownicze	2.505	645	2.496	517
Rezerwa na koszty rekultywacji	3.529	4	3.348	2
Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	-	830	-	760
Rezerwy na wartość praw majątkowych przeznaczonych do umorzenia	-	476	-	380
Roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości	94	15	97	20
Pozostałe rezerwy	116	68	103	130
REZERWY RAZEM	6.244	2.038	6.044	1.809

Zmiany stanu rezerw

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2016	3.013	3.350	760	380	117	233	7.853
Koszty bieżącego zatrudnienia	55	-	-	-	-	-	55
Koszty odsetek	60	72	-	-	-	-	132
Wyłacone świadczenia / Wykorzystane rezerwy	(391)	(1)	(760)	(336)	-	(100)	(1.588)
Rozwiązane rezerwy	(25)	-	-	(3)	(24)	(19)	(71)
Utworzone rezerwy w korespondencji z kosztami	439	25	830	435	16	74	1.819
Utworzenie rezerwy w korespondencji z rzeczowymi aktywami trwałymi	-	83	-	-	-	-	83
Pozostałe zmiany	(1)	4	-	-	-	(4)	(1)
30 WRZEŚNIA 2016	3.150	3.533	830	476	109	184	8.282

	Świadczenia pracownicze	Rezerwa na koszty rekultywacji	Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO ₂	Rezerwa na prawa majątkowe przeznaczone do umorzenia	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Pozostałe	Razem
1 STYCZNIA 2015	3.243	3.299	676	555	92	304	8.169
Zyski i straty aktuarialne z wyłączeniem korekty stopy dyskonta	50	-	-	-	-	-	50
Koszty bieżącego zatrudnienia	82	-	-	-	-	-	82
Koszty przeszłego zatrudnienia	(55)	-	-	-	-	-	(55)
Koszty odsetek	70	86	-	-	-	-	156
Zmiana stopy dyskontowej i innych założeń	(122)	(224)	-	-	-	-	(346)
Wyłacone świadczenia/ Wykorzystane rezerwy	(725)	(1)	(680)	(1.159)	(1)	(74)	(2.640)
Rozwiązane rezerwy	(116)	(4)	(1)	(2)	(19)	(82)	(224)
Utworzone rezerwy w korespondencji z kosztami	560	56	765	986	45	85	2.497
Utworzenie rezerwy w korespondencji z rzeczowymi aktywami trwałymi	-	122	-	-	-	-	122
Zmiany w składzie GK	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Pozostałe zmiany	29	16	-	-	-	-	45
31 GRUDNIA 2015	3.013	3.350	760	380	117	233	7.853

19.1 Rezerwa na świadczenia pracownicze

Spółki Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwy na:

- świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia - 1.742 mln PLN (1.721 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku);
- nagrody jubileuszowe - 938 mln PLN (953 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku);
- pozostałe świadczenia (premie, niewykorzystane urlopy itp.) – 470 mln PLN (339 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku).

Stopy dyskonta przyjęta do wyceny rezerw aktuarialnych na 30 września 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku wynosi 3,0%.

19.2 Rezerwa na koszty rekultywacji

Rezerwa na rekultywację wyrobisk kopalnianych

Po zakończeniu wydobycia węgla teren po kopalniach odkrywkowych należących do Grupy Kapitałowej PGE będzie zrehabilitowany. Według obecnych planów koszty będą ponoszone w latach 2023 – 2064 (w przypadku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów) oraz w latach 2045 – 2065 (w przypadku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Kopalnia Węgla Brunatnego Turów).

Grupa Kapitałowa PGE tworzy rezerwę na rekultywację wyrobisk końcowych. Kwota rezerwy prezentowana w sprawozdaniu finansowym obejmuje również wartość Funduszu Likwidacji Zakładu Górniczego tworzonego zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze. Wartość rezerwy na dzień 30 września 2016 roku wynosi 3.198 mln PLN a na dzień 31 grudnia 2015 roku 3.051 mln PLN.

Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów

Jednostki wytwórcze tworzą rezerwę na rekultywację składowisk odpadów paleniskowych. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 108 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 98 mln PLN.

Rezerwa na rekultywację terenów po farmach wiatrowych

Spółki będące właścicielami farm wiatrowych tworzą rezerwy na rekultywację terenów. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 67 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 49 mln PLN.

Koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Obowiązek przeprowadzenia likwidacji i rekultywacji terenu wynika z „Pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji produkującej energię elektryczną oraz energię ciepłą”, w którym określono sposób restytucji terenu. Wartość rezerwy na dzień sprawozdawczy wynosi 160 mln PLN (152 mln PLN na dzień 31 grudnia 2015 roku) i dotyczy niektórych aktywów segmentu Energetyka Konwencjonalna i Energetyka Odnawialna.

Stopa dyskonta przyjęta do wyceny rezerw rekultywacyjnych na 30 września 2016 oraz 31 grudnia 2015 roku wynosi 3,0%.

19.3 Rezerwa na niedobór uprawnień do emisji CO₂

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO₂ jednostki Grupy Kapitałowej PGE ewidencjonują w odniesieniu do niedoboru uprawnień do emisji CO₂ przyznaných nieodpłatnie. Wysokość rezerwy uwzględnia wartość EUA zakupionych, a także możliwość pokrycia niedoboru certyfikatami CER lub ERU. Jak opisano w nocie 14 niniejszego sprawozdania finansowego Grupa Kapitałowa PGE jest uprawniona do otrzymania nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ w związku z poniesionymi nakładami na inwestycje zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego. Przy kalkulacji rezerwy uwzględniane są również te uprawnienia.

19.4 Rezerwa na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości

Spółki Grupy Kapitałowej PGE tworzą rezerwę na odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Kwestia ta dotyczy głównie spółki dystrybucyjnej, posiadającej majątek sieciowy. Rezerwa ujęta na dzień sprawozdawczy wynosi łącznie około 109 mln PLN (w tym 46 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym). W okresie porównawczym wartość rezerwy wyniosła 117 mln PLN (w tym 46 mln PLN na sprawy rozpatrywane w postępowaniu sądowym).

19.5 Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy utworzone na roszczenia dotyczące podatku od nieruchomości w wysokości 103 mln PLN (88 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku).

20. Zobowiązania finansowe

Wartość zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu stanowi racjonalne przybliżenie ich wartości godziwych za wyjątkiem obligacji wyemitowanych przez spółkę PGE Sweden AB (publ).

Obligacje wyemitowane przez PGE Sweden AB (publ) są oparte o stałą stopę procentową. Ich wartość wg zamortyzowanego kosztu wykazywana w niniejszym sprawozdaniu finansowym na dzień 30 września 2016 roku wynosi 639 mln EUR a szacowana wartość godziwa 710 mln EUR. Wskaźniki przyjęte do wyceny należą do Poziomu 2 hierarchii wartości godziwej.

20.1 Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing

	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Kredyty i pożyczki	5.390	313	1.459	214
Wyemitowane obligacje	3.685	76	3.658	76
Leasing	1	1	1	1
KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI, OBLIGACJE I LEASING, RAZEM	9.076	390	5.118	291

Kredyty i pożyczki

W ramach zaprezentowanych wyżej kredytów i pożyczek na dzień 30 września 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE wykazuje między innymi:

- kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE S.A. z konsorcjum banków w składzie: BNP Paribas S.A., Société Générale S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., ING Bank Śląski S.A., Bank Zachodni WBK S.A., mBank S.A., Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. - o łącznej wartości 3.624 mln PLN;
- kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE S.A. w Banku Gospodarstwa Krajowego S.A.- o łącznej wartości 1.007 mln PLN;
- kredyt inwestycyjny zaciągnięty przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Nordyckim Banku Inwestycyjnym w celu sfinansowania budowy bloku 858 MW w Elektrowni Bełchatów – o wartości 585 mln PLN;
- kredyty inwestycyjne zaciągnięte przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w Nordyckim Banku Inwestycyjnym i UBS Investment Bank AG w celu sfinansowania modernizacji bloków energetycznych numer 1-6 w Elektrowni Turów – o łącznej wartości 117 mln PLN.

Dodatkowo Grupa PGE posiada następujące niewykorzystane umowy kredytowe :

- 7 września 2015 roku PGE S.A. zawarła długoterminową umowę kredytową z konsorcjum banków. Umowa obejmuje udzielenie przez banki kredytu w części terminowej, która została przez PGE S.A. wykorzystana w bieżącym okresie oraz w części odnawialnej do kwoty 1.870 mln PLN. Ostateczny dzień spłaty kredytu odnawialnego przypada na 30 kwietnia 2019 roku.
- 27 października 2015 roku Spółka zawarła z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dwie umowy kredytowe na łączną kwotę prawie 2 mld PLN. Kwota 1,5 mld PLN, pozyskana na podstawie pierwszej z umów, przeznaczona zostanie na projekty związane z modernizacją i rozbudową sieci dystrybucyjnych. Środki pochodzące z drugiej umowy, czyli pozostałe 490 mln PLN, przeznaczone zostaną na finansowanie i refinansowanie budowy bloków kogeneracyjnych Elektrociepłowni Gorzów i Elektrociepłowni Rzeszów. Europejski Bank Inwestycyjny udostępni kredyty do 22 miesięcy od daty podpisania umów. Kredyt powinien zostać spłacony w ciągu 15 lat od przekazania ostatniej transzy.
- 4 grudnia 2015 roku Spółka zawarła Umowę Kredytu na kwotę 500 mln PLN z Bankiem Gospodarstwa Krajowego S.A. z datą zapadalności umowy przypadającą na 31 grudnia 2028 roku. Kredyt zostanie wykorzystany na współfinansowanie realizowanych inwestycji oraz bieżącej działalności Grupy. Umowa ta, jest drugą umową kredytową zawartą między PGE S.A. a Bankiem Gospodarstwa Krajowego S.A. w ramach programu „Inwestycje polskie” zainicjowanego przez rząd, którego celem jest utrzymanie tempa wzrostu gospodarczego poprzez finansowanie wybranych inwestycji.

Ponadto Grupa PGE posiada niewykorzystane umowy pożyczek z funduszy środowiskowych o łącznej wartości 264 mln PLN.

Wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych w rachunku bieżącym wyniosła 2.001 mln PLN na 30 września 2016 roku oraz 2.254 mln PLN na 31 grudnia 2015 roku. Powyższe limity linii kredytowych w rachunkach bieżących są dostępne do 29 kwietnia 2018 roku.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłat lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

Wyemitowane obligacje

Jednostka dominująca posiada możliwość finansowania działalności swojej oraz jednostek zależnych w Grupie Kapitałowej PGE poprzez programy emisji obligacji:

- Program emisji obligacji na kwotę 5 mld PLN kierowany do inwestorów z polskiego rynku kapitałowego. 27 czerwca 2013 roku została przeprowadzona pierwsza niepubliczna emisja 5-letnich, kuponowych obligacji na okaziciela o zmiennym oprocentowaniu w ramach niniejszego programu. Wartość nominalna emisji wyniosła 1 mld PLN a termin zapadalności obligacji to 27 czerwca 2018 roku. W dniu 29 sierpnia 2013 roku obligacje zostały wprowadzone do obrotu w Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez BondSpot S.A. oraz Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

- Program Emisji Euroobligacji Średnioterminowych na kwotę 2 mld EUR ustanowiony w dniu 22 maja 2014 roku łącznie przez PGE S.A. oraz PGE Sweden AB (publ), spółkę w 100% zależną od PGE S.A. W ramach Programu PGE Sweden AB (publ) może emitować euroobligacje do kwoty 2 mld EUR o minimalnym terminie zapadalności 1 roku. 9 czerwca 2014 roku PGE Sweden AB (publ) wyemitowała euroobligacje w łącznej kwocie 500 mln EUR i pięcioletnim terminie zapadalności a 1 sierpnia 2014 roku wyemitowała obligacje o wartości 138 mln EUR i okresie zapadalności 15 lat.

20.2 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na dzień 30 września 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	769	-	1.119
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	12	710	25	1.608
Zobowiązania z tytułu KDT	-	1.264	-	1.131
Otrzymane kaucje i wadia	15	66	9	81
Inne	-	32	-	6
ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE, RAZEM	27	2.841	34	3.945

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

21. Zobowiązania i należności warunkowe. Sprawy sądowe

21.1 Zobowiązania warunkowe

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych	479	433
Zabezpieczenie zwrotu otrzymanych nieodpłatnie uprawnień	112	-
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	67	67
Roszczenia pracowników	1	-
Roszczenia z tytułu kar umownych	12	12
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych	2	1
Inne zobowiązania warunkowe	41	47
ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, RAZEM	714	560

Zabezpieczenie zwrotu dotacji z funduszy środowiskowych

Zobowiązania przedstawiają wartość możliwych przyszłych zwrotów środków otrzymanych przez spółki Grupy Kapitałowej PGE z funduszy środowiskowych na wybrane inwestycje. Zwrot środków będzie musiał nastąpić, jeżeli inwestycje, na które otrzymano dofinansowanie, nie przyniosą oczekiwanego efektu środowiskowego.

Zabezpieczenie zwrotu otrzymanych nieodpłatnie uprawnień

Zobowiązanie warunkowe wynikające z ryzyka konieczności zwrotu równowartości uzyskanych uprawnień do emisji CO₂ (wraz z odsetkami) zbilansowanych w 2013 i 2014 roku nakładami inwestycyjnymi, dla których występuje ryzyko niez uzyskania zatwierdzenia wskaźników zgodności.

Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych

Zobowiązanie warunkowe dotyczy głównie sporu z WorleyParsons, który wystąpił z pozwem o zapłatę kwoty 59 mln PLN tytułem należnego w ocenie powoda wynagrodzenia oraz zwrotu kwoty, zdaniem powoda nienależnie pobranej przez PGE EJ 1 sp. z o.o. z gwarancji bankowej. PGE EJ 1 sp. z o.o. złożyła odpowiedź na pozew. Ponadto wartość roszczeń wymienionych w pozwie WorleyParsons w kwocie 54 mln PLN została objęta złożonym w dniu 13 marca 2015 roku przez WorleyParsons żądaniem zapłaty kwoty 92 mln PLN w związku z rozwiązaniem umowy. Przewiduje się, iż WorleyParsons może wystąpić z odrębnym powództwem w kwocie 38 mln PLN. Spółka nie uznaje zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń, a ewentualne ich zasądzenie przez sąd uważa za mało prawdopodobne.

Roszczenia z tytułu kar umownych

Zobowiązanie warunkowe dotyczy naliczonych kar umownych za opóźnienia w realizacji inwestycji wystawionych przez Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino spółce PGE Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.). Grupa zobowiązała się wobec Gminy Gryfino do realizacji dwóch inwestycji o łącznej wartości nie niższej niż 8 mln PLN do końca 2018 roku. Niezrealizowanie inwestycji objętych ugodą oznaczać będzie dochodzenie przez Gminę Gryfino roszczeń z tytułu kar określonych w umowie.

Inne zobowiązania warunkowe

Na inne zobowiązania warunkowe składa się w głównej mierze wartość potencjalnego powództwa WorleyParsons w wysokości 38 mln PLN, co zostało opisane powyżej.

21.2 Pozostałe istotne kwestie związane ze zobowiązaniami warunkowymi

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Jak zostało przedstawione w nocie 19.4 Grupa Kapitałowa PGE tworzy rezerwę na spory dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości służących działalności dystrybucyjnej, które zostały zgłoszone w postępowaniu sądowym. Ponadto w Grupie Kapitałowej PGE występują spory na wcześniejszych etapach postępowania a także nie można wykluczyć zwiększenia liczby i wartości podobnych roszczeń w przyszłości.

Zobowiązania kontraktowe dotyczące zakupu paliw

Zgodnie z zawartymi umowami na zakup paliw (głównie węgla i gazu), Grupa Kapitałowa PGE zobowiązana jest do odebrania określonej minimalnej ilości paliw, a także do nieprzekroczenia określonej wielkości maksymalnej poboru gazu w poszczególnych godzinach i miesiącach. Brak odebrania minimalnych ilości paliw określonych w umowach może skutkować koniecznością uiszczenia odpowiednich opłat (w przypadku paliwa gazowego ilości nieodebrane przez poszczególne elektrociepłownie, ale opłacone, mogą być odebrane w ciągu kolejnych trzech lat umownych).

W ocenie Grupy Kapitałowej PGE warunki dostaw paliw do jednostek wytwórczych w przytoczonym powyżej zakresie nie odbiegają od warunków dostaw do innych elektrowni stosowanych na polskim rynku.

21.3 Należności warunkowe

Na dzień sprawozdawczy Grupa Kapitałowa PGE nie posiadała istotnych należności warunkowych.

21.4 Inne sprawy sądowe i sporne

Kwestia odszkodowania dotyczącego konwersji akcji

Byli akcjonariusze PGE Górnictwo i Energetyka S.A. występują do sądów z wnioskami o zawezwanie PGE S.A. do prób ugodowych o zapłatę odszkodowania z tytułu nieprawidłowego ich zdaniem ustalenia parytetu wymiany akcji spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. na akcje PGE S.A. w procesie konsolidacji jaki miał miejsce w 2010 roku. Łączna wartość dotychczasowych roszczeń wynikających z zawezwań do prób ugodowych skierowanych przez byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A. wynosi ponad 10 mln PLN.

Niezależnie od powyższego 12 listopada 2014 roku Socrates Investment S.A. (nabywca wierzytelności od byłych akcjonariuszy PGE Górnictwo i Energetyka S.A.) złożył pozew sądowy o zasądzenie odszkodowania w łącznej kwocie ponad 493 mln PLN (plus odsetki) za szkodę poniesioną w związku z nieprawidłowym (jej zdaniem) ustaleniem parytetu wymiany akcji w procesie połączenia spółki PGE Górnictwo i Energetyka S.A. z PGE S.A.

Spółka złożyła odpowiedź na pozew w dniu 28 marca 2015 roku. We wrześniu 2015 roku Socrates Investment S.A. przedstawił pismo stanowiące odpowiedź na odpowiedź na pozew. 27 kwietnia 2016 roku odbyła się rozprawa, na której obie strony podtrzymały dotychczas podniesione wnioski i twierdzenia.

Na kolejnej rozprawie w dniu 10 sierpnia 2016 roku strony podtrzymały dotychczasowe wnioski i twierdzenia, pełnomocnik powoda w formie pisemnego stanowiska strony powodowej ustosunkował się do pisma procesowego z dnia 20 lipca 2016 roku skierowanego przez interwenienta ubocznego po stronie PGE S.A. spółki PwC Polska sp. z o.o. oraz zostało przedstawione przez spółkę PwC Polska sp. z o.o. stanowisko wykazujące prawidłowość sporządzanej na potrzeby połączenia wyceny. Kolejny termin rozprawy został wyznaczony na dzień 9 listopada 2016 r.

Ponadto z podobnym roszczeniem w wysokości ponad 229 mln PLN wystąpiła pismem z dnia 31 października 2016 roku, stanowiącym zawiadomienie o nabyciu wierzytelności oraz wezwaniu do zapłaty skierowane do PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGE S.A. oraz PwC Polska sp. z o.o., spółka Pozwy sp. z o.o., która wskazała w nim, że jest nabywcą wierzytelności byłych akcjonariuszy spółki PGE Elektrownia Opole S.A. Roszczenie dotyczy odszkodowania z tytułu rzekomo nieprawidłowego ustalenia stosunku wymiany akcji PGE Elektrownia Opole S.A. na akcje PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w procesie łączenia tych spółek.

Grupa PGE nie uznaje żądań Socrates Investment S.A., Pozwy sp. z o.o. oraz pozostałych akcjonariuszy występujących z zażewzwaniami do prób ugodowych. Roszczenia te są bezzasadne. Zdaniem Grupy PGE cały proces konsolidacji był przeprowadzony rzetelnie i prawidłowo. Sama wartość akcji spółek podlegających połączeniu została określona przez niezależną spółkę PwC Polska sp. z o.o. Dodatkowo plan połączenia spółek, w tym parytet wymiany akcji spółki przejmowanej na akcje spółki przejmującej, były badane w zakresie poprawności i rzetelności przez wyznaczonego przez sąd rejestrowy biegłego, który nie stwierdził żadnych nieprawidłowości. Następnie sąd zarejestrował połączenie spółek.

Na zgłoszone roszczenie Grupa PGE nie utworzyła rezerwy.

Pozwy o stwierdzenie nieważności uchwał Walnych Zgromadzeń

W dniu 1 kwietnia 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1, 2 oraz 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 lutego 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew. W dniu 22 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. W dniu 28 lipca 2015 roku przez akcjonariusza została złożona apelacja. Spółka złożyła odpowiedź na apelację.

17 września 2014 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 4 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 6 czerwca 2014 roku. Spółka wniosła odpowiedź na pozew. 13 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający w całości powództwo akcjonariusza. Wyrok jest nieprawomocny. W dniu 7 grudnia 2015 roku PGE S.A. został doręczony odpis apelacji Powoda. W dniu 21 grudnia 2015 roku Spółka złożyła odpowiedź na apelację.

21 sierpnia 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 5 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 24 czerwca 2015 roku. 21 września 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew. Wyrokiem ogłoszonym 26 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo akcjonariusza.

23 października 2015 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 14 września 2015 roku. 23 listopada 2015 roku Spółka wniosła odpowiedź na pozew.

20 maja 2016 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesiony przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 1 marca 2016 roku. 2 czerwca 2016 roku Spółka złożyła odpowiedź na pozew.

12 września 2016 roku do PGE S.A. wpłynął odpis pozwu wniesionego przez jednego z akcjonariuszy do Sądu Okręgowego w Warszawie. Akcjonariusz w pozwie wnosi o stwierdzenie nieważności Uchwały nr 1 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki PGE S.A. w przedmiocie wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, podjętej w dniu 28 czerwca 2016 roku. W dniu 11 października 2016 roku Spółka złożyła odpowiedź na pozew.

22. Rozliczenia podatkowe

Obowiązki i uprawnienia podatkowe są określone w Konstytucji, ustawach podatkowych oraz ratyfikowanych umowach międzynarodowych. Zgodnie z ordynacją podatkową podatek definiuje się jako publicznoprawne, nieodpłatne przymusowe oraz bezwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy podatkowej. Uwzględniając kryterium przedmiotowe, obowiązujące w Polsce podatki można uszeregować w pięciu grupach: opodatkowanie dochodów, opodatkowanie obrotu, opodatkowanie majątku, opodatkowanie czynności, oraz inne opłaty, nie zaklasyfikowane gdzie indziej.

Z punktu widzenia działalności podmiotów gospodarczych zasadnicze znaczenie ma opodatkowanie dochodów (podatek dochodowy od osób prawnych), opodatkowanie obrotów (podatek od towarów i usług VAT, podatek akcyzowy) oraz opodatkowanie majątku (podatek od nieruchomości i od środków transportowych). Nie można pominąć innych opłat i wpłat, które zaklasyfikować można jako quasi – podatki. Wśród nich wymienić należy między innymi składki na ubezpieczenia społeczne.

Podstawowe stawki podatkowe kształtowały się następująco: w 2016 roku stawka podatku dochodowego od osób prawnych – 19%, podstawowa stawka podatku VAT - 23%, obniżone: 8%, 5%, 0%, ponadto, niektóre towary i usługi są objęte zwolnieniem z podatku VAT.

System podatkowy w Polsce charakteryzuje duża zmienność przepisów podatkowych, wysoki stopień ich skomplikowania, wysokie potencjalne kary przewidziane w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ogólnie pro-fiskalne podejście władz skarbowych. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności, podlegające regulacjom (kontroli celnej, czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli odpowiednich władz, które uprawnione są do nakładania kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Kontrolą mogą być objęte rozliczenia podatkowe przez okres 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

Podatkowa Grupa Kapitałowa

18 września 2014 roku została zawarta na okres 25 lat umowa podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą „PGK PGE 2015”, dla której PGE S.A. jest spółką reprezentującą.

Spółki tworzące podatkową grupę kapitałową muszą spełnić szereg wymogów, obejmujących między innymi: odpowiedni poziom kapitałów, udział spółki dominującej w kapitałach spółek tworzących PGK na poziomie minimum 95%, brak powiązań kapitałowych między spółkami zależnymi, brak zaległości podatkowych, osiągnięcie udziału dochodu w przychodach na poziomie przynajmniej 3% (liczonego dla całej PGK) oraz zawieranie transakcji z podmiotami spoza PGK wyłącznie na warunkach rynkowych. Naruszenie powyższych wymogów będzie oznaczać rozwiązanie podatkowej grupy kapitałowej i utratę przez nią statusu podatnika. Od momentu rozwiązania każda ze spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej staje się samodzielnym podatnikiem dla podatku CIT.

Podatek od nieruchomości

Mając na uwadze toczące się spory Grupa Kapitałowa PGE utworzyła na dzień sprawozdawczy rezerwy na podatek od nieruchomości w wysokości 103 mln PLN. Rezerwy te w większości dotyczą postępowań podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości w wybranych elektrowniach. Spór toczy się w zakresie przedmiotu opodatkowania i dotyczy głównie rozstrzygnięcia, czy instalacje w budynkach oraz wolno stojące urządzenia techniczne podlegają odrębnemu opodatkowaniu jako samoistne budowle. Postępowania podatkowe znajdują się obecnie na różnych szczeblach organów podatkowych, tj. przed organami pierwszej instancji (wójt, burmistrz), przed samorządowymi kolegiami odwoławczymi oraz przed sądami administracyjnymi.

23. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje Grupy Kapitałowej PGE z jednostkami powiązаныmi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów i usług lub oparte są o koszt ich wytworzenia.

23.1 Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Sprzedaż spółek z Grupy Kapitałowej PGE do jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych w okresie zakończonym 30 września 2016 roku wyniosła 61 mln PLN oraz 5 mln PLN w okresie porównawczym. Zakup od tych jednostek w okresie zakończonym 30 września 2016 roku ukształtował się na poziomie 339 mln PLN.

Należności handlowe Grupy Kapitałowej PGE od jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych na 30 września 2016 roku wyniosły 69 mln PLN a na dzień 31 grudnia 2015 roku 1 mln PLN. Zobowiązania handlowe wobec tych jednostek na 30 września 2016 roku wykazano w kwocie 110 mln PLN.

Wzrost obrotów i sald wynika z uwzględnienia w niniejszym sprawozdaniu finansowym Polskiej Grupy Górniczej sp. z o.o. Podmiot ten jest traktowany jako jednostka współkontrolowana.

23.2 Spółki zależne od Skarbu Państwa

Dominującym właścicielem PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. jest Skarb Państwa, w związku z tym zgodnie z MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane. Spółki Grupy PGE identyfikują szczegółowo transakcje z około 40 najważniejszymi spółkami zależnymi od Skarbu Państwa.

Łączna wartość transakcji z powyższymi jednostkami została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	1.551	1.609
Zakupy od podmiotów powiązanych	2.572	2.606

	Stan na dzień 30 września 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Należności handlowe od podmiotów powiązanych	208	383
<i>w tym przeterminowane</i>	1	14
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych	298	387
<i>w tym przeterminowane</i>	-	-

Największe transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa dotyczą spółek Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., Enea S.A., ENERGIA – OBRÓT S.A., PKN Orlen S.A. oraz zakupu węgla od polskich kopalń.

Ponadto Grupa Kapitałowa PGE dokonuje istotnych transakcji na rynku energii za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zakup i sprzedaż za jej pośrednictwem nie są traktowane jako transakcje z podmiotem powiązanym.

23.3 Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Główna kadra kierownicza obejmuje Zarząd i Radę Nadzorczą jednostki dominującej oraz istotnych spółek zależnych.

<i>tys. PLN</i>	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	24.722	24.991
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz z tytułu rozwiązania stosunku pracy	7.912	1.674
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA GŁÓWNEJ KADRY KIEROWNICZEJ	32.634	26.665
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	10.617	10.605
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	43.251	37.270
<i>tys. PLN</i>	Okres zakończony 30 września 2016	Okres zakończony 30 września 2015
Zarząd jednostki dominującej	9.405	4.614
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	368	311
Zarządy - jednostki zależne	21.147	20.675
Rady Nadzorcze - jednostki zależne	1.714	1.065
RAZEM	32.634	26.665
Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek działalności pozostałej	10.617	10.605
ŁĄCZNA KWOTA WYNAGRODZENIA KADRY KIEROWNICZEJ	43.251	37.270

Wzrost wynagrodzeń kadry kierowniczej spowodowany jest przede wszystkim wzrostem świadczeń po okresie zatrudnienia (wypowiedzenia, zakaz konkurencji).

Członkowie Zarządów niektórych spółek Grupy Kapitałowej zatrudnieni są na podstawie umów cywilno-prawnych o zarządzanie (tzw. kontrakty menadżerskie). W nocie 7.2 Koszty w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym wynagrodzenia z tego tytułu są prezentowane w pozycji pozostałych kosztów rodzajowych.

24. Istotne zdarzenia oraz zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

24.1 Rozwiązanie kontraktów długoterminowych KDT

W związku z rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii („KDT”), zgodnie z Ustawą KDT, wytwórcy będący wcześniej stronami tych umów uzyskali prawo do otrzymywania rekompensat na pokrycie tzw. kosztów osieroconych. Koszty osierocone stanowią wydatki wytwórcy wynikające z nakładów poniesionych przez tego wytwórcę do 1 maja 2004 roku na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej, niepokryte przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerw mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu umowy długoterminowej. Ustawa KDT ogranicza całkowitą kwotę środków, które mogą być wypłacone wszystkim wytwórcom na pokrycie kosztów osieroconych, zdyskontowanych na dzień 1 stycznia 2007 roku, do kwoty 11,6 mld PLN, w tym dla PGE przypada 6,3 mld PLN.

Tabela: Podstawowe dane dotyczące wytwórców Grupy objętych Ustawą KDT.

Wytwórca	Czas obowiązywania KDT	Maksymalna kwota kosztów osieroconych i dodatkowych
Elektrownia Turów	do 2016	2.571
Elektrownia Opole	do 2012	1.966
Zespół Elektrowni Dolna Odra	do 2010	633
Elektrociepłownia Lublin-Wrotków	do 2010	617
Elektrociepłownia Rzeszów	do 2012	422
Elektrociepłownia Gorzów	do 2009	108
RAZEM		6.317

W założonym przepisami Ustawy KDT terminie, tj. do 31 grudnia 2007 roku, spółka PGE S.A. podpisała umowy rozwiązujące długoterminowe umowy sprzedaży mocy i energii z wytwórcami będącymi stronami obowiązujących wówczas KDT. Tym samym wytwórcy uzyskali prawo do otrzymywania środków na pokrycie kosztów osieroconych.

Decyzje Prezesa URE w ramach realizacji Ustawy KDT

Część wytwórców wchodzących obecnie w skład PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. („PGE GiEK S.A.”), otrzymało prawo do środków na pokrycie kosztów osieroconych (tzw. „rekompensat”) w myśl Ustawy KDT. Zapisy Ustawy KDT są w wielu punktach niejednoznaczne i rodzą istotne wątpliwości interpretacyjne. Przeprowadzając obliczenia prognozowanych wyników poszczególnych wytwórców oraz wynikających z nich rekompensat, korekt rocznych kosztów osieroconych, korekt końcowych oraz wynikających z nich wysokości przychodów ujmowanych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, Grupa zastosowała swoją najlepszą wiedzę w tym zakresie, a także korzystała ze wsparcia zewnętrznych ekspertów.

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania wytwórcy z Grupy Kapitałowej PGE otrzymali decyzje dotyczące korekt rocznych kosztów osieroconych oraz kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym za lata 2008-2015. W części decyzje te były niekorzystne dla poszczególnych podmiotów i zdaniem Grupy zostały wydane z naruszeniem Ustawy KDT. W konsekwencji począwszy od 2009 roku Spółka prowadziła szereg postępowań przed Sądem Okręgowym w Warszawie – Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”) oraz przed Sądem Apelacyjnym dotyczących odwołań wytwórców z Grupy Kapitałowej PGE od Decyzji Prezesa URE. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania większość postępowań prowadzonych jest przed Sądem Najwyższym.

Do 30 września 2016 roku:

- W dniu 7 kwietnia odbyła się rozprawa przed Sądem Najwyższym, podczas której rozpoznano skargę kasacyjną Prezesa URE w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla Oddziału Elektrociepłownia Lublin Wrotków za 2009 rok. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w całości i oddalił apelację PGE GiEK S.A. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi prawie 7 mln PLN. W konsekwencji tego wyroku Spółka przekazała tę kwotę na rachunek Zarządcy Rozliczeń S.A.
- W dniu 7 kwietnia Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla Oddziału Elektrociepłownia Lublin-Wrotków oraz Oddziału Elektrociepłownia Rzeszów za 2010 rok. Przedmiotowe postanowienie kończy postępowanie. Oznacza to utrzymanie w mocy stanowisk SOKiK oraz Sądu Apelacyjnego. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi 4 mln PLN.
- W dniu 14 kwietnia odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych dla Oddziału Elektrownia Opole za rok 2010. Sąd uwzględnił apelację Spółki i jednocześnie oddalił apelację Prezesa URE. Powyższe oznacza, że sąd zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z żądaniem odwołania Spółki. Wyrok jest prawomocny. Prezesowi URE przysługuje prawo do złożenia skargi kasacyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 142 mln PLN. Zarządca Rozliczeń S.A. przekazała tę kwotę na rachunek Spółki.

- W dniu 12 maja odbyła się rozprawa w Sądzie Apelacyjnym w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla Oddziału Elektrociepłownia Rzeszów za 2012 rok. Sąd Apelacyjny wydał wyrok, którym zmienił wyrok SOKiK w całości i oddalił odwołanie Spółki. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi około 7 mln PLN.
- W dniu 12 maja Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Spółki w sprawie wysokości korekty rocznej kosztów powstałych w jednostkach opalanych gazem ziemnym dla Oddziału Elektrociepłownia Rzeszów za 2009 rok oraz za 2011 rok. Wartość przedmiotu sporu w obu sprawach wynosi około 10 mln PLN.
- W dniu 8 sierpnia 2016 roku PGE GiEK S.A. otrzymała decyzję administracyjną Prezesa URE dotyczącą ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2015 rok. Wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych powstałych w jednostkach wytwórczych: Oddział Elektrownia Turów i Oddział Elektrownia Opole za 2015 rok wynosi ok. (+) 326 mln PLN. Spółka uważa tę kwotę za bezsporną. Wysokość zaliczek pobranych w 2015 roku wyniosła 251 mln PLN.
- W dniu 14 września 2016 roku Spółka złożyła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w sprawie dotyczącej pozwu odszkodowawczego za 2008 roku przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi URE o odszkodowanie za utracone korzyści dla Spółki, wskutek wydania przez Prezesa URE niekorzystnych decyzji dotyczących kosztów osieroconych za rok 2008. Wartość przedmiotu sporu w sprawie wynosi 57 mln PLN.
- W dniu 15 września 2016 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ogłosił orzeczenie w sprawie pytań prejudycjalnych dotyczących grupy kapitałowej w rozumieniu Ustawy KDT. Pytanie powyższe dotyczyło dwóch kwestii:
 - czy sądy krajowe mają kompetencje do rozstrzygnięcia spraw związanych z KDT?
 - czy podmioty wchodzące w skład grupy kapitałowej powinno się określać w oparciu o stan grupy kapitałowej odzwierciedlony w Załączniku 7 do Ustawy KDT, czy też w oparciu o stan faktyczny w każdym roku objętym tym programem?Trybunał orzekł, iż organy i sądy krajowe nie są uprawnione do weryfikowania, czy przepisy krajowe uznane za dozwoloną pomoc publiczną są zgodne z założeniami zawartymi w Komunikacie Komisji dotyczącym metodologii analizy pomocy państwa związanej z kosztami osieroconymi oraz że przy określaniu rocznej korekty rekompensaty kosztów osieroconych, którą należy wypłacić wytwórcy należącemu do grupy kapitałowej, należy uwzględnić tę przynależność i, co za tym idzie, wynik finansowy grupy w momencie dokonywania tej korekty. W ocenie Grupy Kapitałowej PGE odpowiedź Trybunału nie powoduje konieczności korekty rozliczeń z tytułu rekompensat KDT ujętych w sprawozdaniu finansowym.
- W związku z powyższym na dzień 10 listopada 2016 roku został wyznaczony termin rozprawy kasacyjnej w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych dla Oddziału Zespół Elektrowni Dolna Odra za 2009 rok.
- Na dzień 8 grudnia 2016 roku wyznaczono termin posiedzenia pojednawczego z udziałem Spółki, jako wnioskodawcy oraz Prezesa URE, jako zawiadanego w sprawie dotyczącej zapłaty na rzecz Spółki kwoty 107 mln PLN, tytułem odszkodowania za utracone korzyści dla Spółki, w związku z wydaniem niekorzystnych decyzji za rok 2009. Jest to już drugie zawiązanie do próby ugodowej w tej sprawie.

Wpływ na sprawozdanie za okres zakończony dnia 30 września 2016 roku

W sprawozdaniu finansowym za okres zakończony dnia 30 września 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła w przychodach ze sprzedaży przychody z tytułu KDT w wysokości 384 mln PLN.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie korekty kosztów osieroconych za 2010 rok dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole spowodował w sprawozdaniu finansowym za okres zakończony 30 września 2016 roku korektę rozliczeń rekompensat KDT o kwotę około (+) 173 mln PLN.

Ponadto nieprzyjęcie przez Sąd Najwyższy do rozpoznania skargi kasacyjnej PGE GiEK S.A. w sprawie korekty gazowej za 2010 rok dla PGE GiEK S.A. Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków i Oddział Elektrociepłownia Rzeszów oraz niekorzystny wyrok Sądu Najwyższego w sprawie korekty gazowej za rok 2009 dla Oddział Elektrociepłownia Lublin Wrotków spowodowały w sprawozdaniu finansowym za okres zakończony 30 września 2016 roku korektę rozliczeń rekompensat KDT o kwotę (-) 25 mln PLN.

Wartość powyższych korekt została zaprezentowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów per saldo w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Wartość przedmiotu sporu we wszystkich sprawach dotyczących lat 2008 - 2012 wynosi 1.660 mln PLN, w tym wartość przedmiotu sporu z tytułu korzystnie rozstrzygniętych dla Grupy Kapitałowej PGE wyroków Sądu Apelacyjnego oraz korzystnego prawomocnego wyroku SOKiK w wysokości 1.563 mln PLN.

Ogółem w okresie od 2008 roku do 30 września 2016 roku Grupa Kapitałowa PGE ujęła przychody z tytułu rekompensat KDT w wysokości 7.619 mln PLN.

24.2 Umowa Inwestycyjna w sprawie inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczą sp. z o.o.

28 kwietnia 2016 roku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., podpisała Umowę Inwestycyjną określającą warunki inwestycji finansowej („Inwestycja”) w Polską Grupę Górniczą sp. z o.o. („Umowa”). Stronami Umowy są PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., ENERGA Kogeneracja S.A., PGNiG TERMIKA S.A., Węglkokoks S.A., Towarzystwo Finansowe „Silesia” sp. z o.o., Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN (zwani dalej łącznie „Inwestorami”) oraz Polska Grupa Górnicza sp. z o.o. („PGG”). PGG prowadzi działalność w oparciu o wybrane aktywa górnicze, które przejęła od Kompanii Węglowej S.A. („KW”) (11 kopalń, 4 zakłady, wraz z którymi zostaną przeniesione wszystkie funkcje wspierające, zarządcze i nadzorcze Centrali KW).

W ramach Umowy określone zostały warunki Inwestycji obejmujące m.in. warunki dokapitalizowania PGG przez Inwestorów, zasady działalności PGG oraz zasady ładu korporacyjnego, w tym sposób sprawowania nadzoru Inwestorów nad PGG.

Dokapitalizowanie PGG w łącznej kwocie 2.417 mln PLN zostało podzielone na 3 etapy, w ramach których PGE GiEK S.A. wpłaci łącznie 500 mln PLN, w tym:

- 361,1 mln PLN w ramach pierwszego etapu. Efektem było objęcie 29 kwietnia 2016 roku przez PGE GiEK S.A. 15,7% udziału w kapitale zakładowym PGG;
- 83,3 mln PLN w ramach drugiego etapu. Efektem było objęcie 3 listopada 2016 roku przez PGE GiEK S.A. dalszych udziałów zwiększających udział w kapitale zakładowym PGG do 16,6%;
- 55,6 mln PLN w ramach trzeciego etapu (do 1 lutego 2017 roku). Efektem trzeciego etapu będzie zwiększenie udziału PGE GiEK S.A. do 17,1% w kapitale zakładowym PGG.

Warunkiem do uruchomienia poszczególnych transz jest m.in. brak wystąpienia przypadków naruszenia warunków emisji obligacji wyemitowanych przez PGG.

PGG funkcjonuje w oparciu o biznesplan, którego celem jest optymalizacja kosztów produkcji węgla oraz osiągnięcie określonych poziomów rentowności. Biznesplan PGG zakłada, że w 2017 roku spółka generować będzie dodatkowo przepływy pieniężne dla Inwestorów. Umowa przewiduje szereg mechanizmów umożliwiających Inwestorom bieżący monitoring sytuacji finansowej PGG, w tym realizacji biznesplanu oraz podejmowanie dalszych działań optymalizacyjnych m.in. w przypadku niekorzystnych zmian warunków rynkowych. Umowa przewiduje, że każdemu wspólnikowi PGG przysługuje prawo do powoływania, odwoływania i zawieszenia w pełnieniu funkcji jednego członka Rady Nadzorczej (uprawnienie osobiste). Ponadto kluczowe decyzje Zgromadzenia Wspólników PGG dotyczące zarządzania kapitałami oraz przekształceń wymagają zgody Inwestorów.

Ponadto, w dniu 17 czerwca 2016 roku PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., ENERGA Kogeneracja sp. z o.o., PGNiG TERMIKA S.A. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (zwani dalej łącznie „Nowymi Inwestorami”) podpisały porozumienie dotyczące PGG („Porozumienie”). Celem zawarcia Porozumienia jest zapewnienie zwiększonej kontroli nad PGG zmierzającej do zwiększenia prawdopodobieństwa powodzenia inwestycji w PGG, a także zwiększenia wpływu na ewentualne zmiany biznesplanu PGG odpowiadające oczekiwaniom Nowych Inwestorów oraz nowym wyzwaniom rynkowym.

W dniu 29 czerwca 2016 roku Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejęciu przez Nowych Inwestorów wspólnej kontroli nad PGG.

Z uwagi na wskazane powyżej uprawnienia, które przysługują PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., w niniejszym sprawozdaniu finansowym inwestycja w PGG jest traktowana jako jednostka współkontrolowana i ujmowana metodą praw własności.

24.3 Złożenie wraz z partnerami wstępnej oferty na zakup aktywów EDF w Polsce

16 września 2016 roku PGE S.A. wraz z Enea S.A., ENERGA S.A. oraz PGNiG TERMIKA S.A. („Partnerzy Biznesowi”) wspólnie złożyły EDF International SAS (EDF) wstępną, niewiązącą ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową.

Aktywa te obejmują w szczególności:

- Elektrownię Rybnik;
- Elektrociepłownię w Krakowie, Elektrociepłownię w Gdańsku, Elektrociepłownię w Gdyni, Elektrociepłownię i sieć ciepłowniczą w Toruniu;
- Elektrociepłownię i sieć ciepłowniczą w aglomeracji wrocławskiej, Elektrociepłownię i sieć ciepłowniczą w Zielonej Górze (należące do spółki Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja S.A. oraz jej spółki zależnej Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.);
- Inwestycję w blok gazowy w Toruniu (w ramach EDF Gaz Toruń sp. z o.o.).

24.4 Osunięcie nadkładu na zwałowisku wewnętrznym Kopalni Węgla Brunatnego Turów

W nocy z 26 na 27 września 2016 roku rozpoczął się proces osuwiskowy na zwałowisku wewnętrznym Kopalni Węgla Brunatnego Turów. Osuwisko spowodowało pewne ograniczenia w działalności kopalni, jak i Elektrowni Turów, która wykorzystuje węgiel brunatny z kopalni do opalania bloków energetycznych. Kopalnia czasowo ograniczyła wydobycie węgla, co przełożyło się na ograniczenie wykorzystania zdolności wytwórczych elektrowni, w pełni wypełniając jednak zapotrzebowanie zgłaszane przez Operatora Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, a część produkcji została przeniesiona do innych jednostek GK PGE.

W dniu 5 października 2016 roku została zakończona akcja ratownicza, której celem było zabezpieczenie sprzętu i infrastruktury, a sytuacja w rejonie osuwiska ustabilizowała się. Dostawy węgla do elektrowni odbywały się na bieżąco dzięki korzystaniu z zasobnika węglowego, w którym zmagazynowane są zapasy paliwa, oraz dzięki uruchamianiu kolejnych węglowych frontów wydobywczych. Od 7 października 2016 roku w kopalni działa front zwałowy, który umożliwia zdejmowanie nadkładu przykrywającego pokłady węgla brunatnego. W wyniku osuwiska zwałowarka i część układu transportowego oraz infrastruktury towarzyszącej zostały zniszczone. Obecnie nie ma zagrożenia zniszczenia pozostałego sprzętu i infrastruktury górniczej. Zaistniałe osuwisko nie ma istotnego wpływu na zasoby węgla brunatnego.

W związku z powyższym na dzień 30 września 2016 roku dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości majątku trwałego w wysokości 15,5 mln PLN. Dodatkowo Kopalnia Węgla Brunatnego Turów poniesie koszty związane z usuwaniem skutków osunięcia nadkładu oraz odtworzeniem części majątku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego ostateczna wysokość tych nakładów nie jest jeszcze znana. Kopalnia Węgla Brunatnego Turów posiada polisę ubezpieczeniową zawartą z konsorcjum ubezpieczycieli, które we współpracy z rzeczoznawcami prowadzi wycenę i proces likwidacji szkody.

25 października 2016 roku została przywrócona pełna zdolność wytwórcza Elektrowni Turów, a tym samym jej powrót do trybu pracy jak w okresie sprzed wystąpienia osuwiska.

24.5 Powołanie spółki ElectroMobility Poland

19 października 2016 roku PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENERGA S.A., Enea S.A. oraz Tauron Polska Energia S.A. powołały spółkę ElectroMobility Poland. Działalność nowej spółki ma przyczynić się do powstania systemu elektromobilności w Polsce.

Kapitał zakładowy na moment utworzenia spółki wynosi 10 mln PLN. Każda ze spółek powołujących ElectroMobility Poland obejmie po 25% kapitału akcyjnego, uzyskując w ten sposób po 25% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

24.6 Wypowiedzenie umów na zakup praw majątkowych przez Enea S.A.

28 oraz 31 października 2016 roku spółki PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGE Energia Odnawialna S.A. oraz PGE Energia Natury PEW sp. z o.o. otrzymały z Enea S.A. wypowiedzenia umów długoterminowych na zakup przez Enea S.A. praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł tzw. „zielonych certyfikatów”.

Po wstępnej analizie dokumentów przesłanych przez Enea S.A., w opinii zarządów ww. spółek z Grupy Kapitałowej PGE, oświadczenia o wypowiedzeniu umów przedstawione przez Enea S.A. zostały złożone z naruszeniem warunków umownych a spółki podejmą stosowne kroki w celu dochodzenia swoich praw. W szczególności, w ocenie zarządu PGE GiEK S.A. wypowiedzenie umowy przez Enea S.A. jest bezzasadne oraz wbrew zawartemu wcześniej porozumieniu między stronami (list intencyjny) i na tej podstawie PGE GiEK S.A. będzie domagać się rekompensaty za wypowiedzenie umowy wieloletniej.

Szacowany wolumen zielonych certyfikatów, objętych umowami z Enea S.A., wynosi ok. 3.115 tys. MWh. Powyższa wartość została obliczona za okres od grudnia 2016 roku (tj. miesiąca, od którego Enea S.A. zamierza zaprzestać zakupu zielonych certyfikatów - po uwzględnieniu okresu wypowiedzenia) do końca pierwotnie zakładanego okresu obowiązywania umów.

25. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do udostępnienia przez Zarząd jednostki dominującej dnia 8 listopada 2016 roku.

Warszawa, 8 listopada 2016 roku

Podpisy Członków Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Prezes Zarządu **Henryk Baranowski**

Wiceprezes Zarządu **Marta Gajęcka**

Wiceprezes Zarządu **Bolesław Jankowski**

Wiceprezes Zarządu **Marek Pastuszko**

Wiceprezes Zarządu **Paweł Śliwa**

Wiceprezes Zarządu **Ryszard Wasitek**

Wiceprezes Zarządu **Emil Wojtowicz**

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania finansowego
Michał Skiba - Dyrektor Departamentu Sprawozdawczości i Podatków